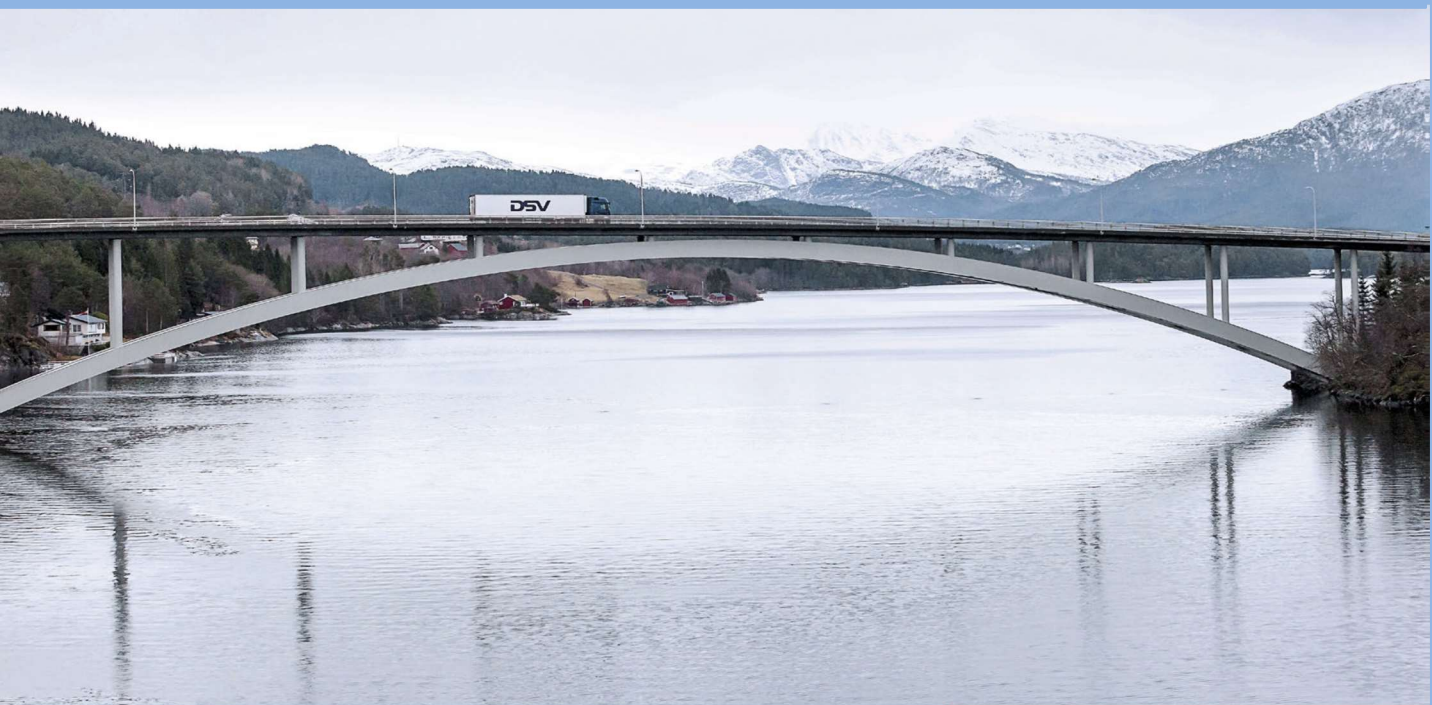

2018

IFRS 16 - Leasing

Hvilke konsekvenser medfører implementeringen af IFRS 16 for virksomhederne og deres interessenter?

Hovedopgave HD 2. del – Regnskabs og
Økonomistyring

Forfatter: Yakup Yilmaz & Mohammad
Hecham El-Jindawi

08-05-2018

Vejleder: Bjarne Jørgensen

Copenhagen Business School

Antal anslag: 151.455

Indholdsfortegnelse

1. PROBLEMSTILLING	3
1.1 Problemformulering	4
2. AFGRÆNSNING	5
3. METODE	6
3.1 Dataindsamlingsteknikker	6
3.2 Opgavens indhold	7
4. KILDEKRITIK	8
5. INTRODUKTION TIL DSV	9
6. HVORDAN BEHANDLES LEASINGKONTRAKTER REGNSKABSMÆSSIGT EFTER HENHOLDSVIS IAS 17 OG IFRS 16?	9
6.1 Leasing generelt	9
6.2 Introduktion til regnskabsstandarderne IAS 17 og den nye IFRS 16	11
6.3 IAS 17	12
6.4 IFRS 16	21
6.5 Delkonklusion	38
7. HVILKE SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER GIVER DET FOR DEN AKTUELLE SKAT, HVIS EN LEASINGKONTRAKT ER EN OPERATIONEL ELLER FINANSIEL KONTRAKT?	39
7.1 Skattemæssig behandling af leasingydelser ved finansielle leasingkontrakter:	40
7.2 Delkonklusion:	41
8. HVORDAN VILLE REGNSKABSTALLENE OG NØGLETALLENE FOR DSV SE UD I 2017, HVIS IFRS 16 VAR FØRTIDSIMPLEMENTERET?	42
8.1 Introduktion til casevirksomhed	42
8.2 Finansielle situation	43
8.3 Aktiver	44
8.4 Operationelle leasing	45
8.5 Effekten på DSV's årsrapport	45
8.6 Nøgletalsanalyse	54
8.7 Arbejdsbyrde ved implementering af IFRS 16	58
8.8 Delkonklusion	59
9. HVORLEDES OPFYLDER DEN NYE REGNSKABSSTANDARD IFRS 16 BEGREBSRAMMEN I FORHOLD TIL IAS 17?	59
9.1 Brugernes informationsbehov	60

9.2 Kvalitative egenskaber	61
9.3 Årsregnskabs elementer	67
9.4 Delkonklusion	68
10. HVOR NØDVENDIGT HAR VEDTAGELSEN AF IFRS 16 VÆRET FOR VIRKSOMHEDERNE OG DERES INTERESSETER?	69
10.1 Begrebsrammen	69
10.2 Kritik af IFRS 16.....	72
10.3 Delkonklusion	74
11. KONKLUSION	75
12. LITTERATURLISTE.....	78
13. BILAG	79
Bilag 1	79
Bilag 2	86
Bilag 3	87

1. PROBLEMSTILLING

Der findes mange muligheder for virksomheder, når de skal anskaffe et aktiv. Heriblandt kan der nævnes, at virksomhederne har mulighed for egenfinansiering, bankfinansiering, lån mellem koncernen og leasing. Leasing er blevet en mere attraktiv løsning for finansiering, idet der ligger nogle likviditetsmæssige fordele ved, at man ikke betaler hele aktivets pris ved anskaffelsen. Herudover er der fordele såsom budgetsikkerhed og renteudsving, da man typisk kender ydelserne på forhånd. Endvidere behøver man ikke at tænke på værditab, da man typisk kender restværdien ved kontraktens udløb.

Leasing af et aktiv er en udbredt finansieringsmulighed for virksomheder. Tal fra brancheorganisationen Leasing Europe¹ viser, at der i 2016 var indgået nye leasingkontrakter til 333,7 milliarder EUR i hele Europa, hvilket er en stigning på 19,8 milliarder euro i forhold til 2015. Ved gennemgang af rapporter fra Leasing Europe kan vi se, at indgået leasingkontrakter har været stigende gennem årene. I takt med denne stigning af leasingkontrakter har der i årtier været debat omkring den regnskabsmæssige behandling under IAS 17.

Der findes to forskellige kontrakttyper ved leasing: operationel eller finansiell leasing. Disse typer af leasing behandles på hver sin måde ifølge den nuværende regnskabsstandard (IAS 17), som omhandler leasing. Omkostninger på operationelle leasingaftaler udgiftsføres løbende i resultatopgørelsen som andre eksterne omkostninger eller i visse tilfælde direkte omkostninger, mens den resterende leasingforpligtelse noteoplyses i årsrapporten. Omkostninger på finansielle leasingaftaler udgiftsføres ligeledes i resultatopgørelsen, dog som afskrivning på materielle aktiver og som finansielle omkostninger. Leasingaktivet aktiveres i balancen og den resterende leasingforpligtelse indregnes som gæld i balancen.

I IFRS 16 vil der ikke skelnes mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter, da begge vil behandles som man hidtil har behandlet de finansielle leasingkontrakter efter IAS 17.

¹ <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202016.pdf>

Implementeringen af IFRS 16 vil i de fleste tilfælde medføre et stort administrativt arbejde for virksomhederne, da de skal til at samle alle deres operationelle leasingkontrakter og behandle disse som finansielle leasingkontrakter. Herudover forventes implementeringen at medføre et større boost i virksomhedernes balancesum, som følge af aktivering af leasingaktiverne og hensættelse af restforpligtelserne.

1.1 Problemformulering

Det mest interessante ved overgangen til IFRS 16 er, om regnskabsbrugerne oplever værdi af ændringen, og om ændringen giver et mere retvisende billede af virksomhedernes finansielle stilling. Dette vil vi undersøge ved at besvare følgende hovedspørgsmål:

Hvilke konsekvenser medfører implementeringen af IFRS 16 for virksomhederne og deres interessenter?

For at besvare ovenstående hovedspørgsmål bedst muligt, har vi udarbejdet følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan behandles leasingkontrakter regnskabsmæssigt efter henholdsvis IAS 17 og IFRS 16?
- Hvilke skattemæssige konsekvenser giver det for den aktuelle skat, hvis en leasingkontrakt er en operationel eller finansiell kontrakt?
- Hvordan ville regnskabstallene og nøgletallene for DSV se ud i 2017, hvis IFRS 16 var førtidssimplementeret?
- Hvorledes opfylder den nye regnskabsstandard IFRS 16 begrebsrammen i forhold til IAS 17?
- Hvor nødvendigt har vedtagelsen af IFRS 16 været for virksomhederne og deres interessenter?

2. AFGRÆNSNING

Leasing er et bredt emne med mange problemstillinger og diskussionsspørgsmål. Vi har valgt at holde den nye regnskabsstandard (IFRS 16) op mod den gamle regnskabsstandard (IAS 17) og undersøge forskellene og konsekvenserne af den nye regnskabsstandard i forhold til den gamle. IFRS 16 har størst påvirkning på leasingtager, hvorfor vi afgrænser os fra leasinggiver.

I regnskabsstandarden og opgaven bliver der nogle gange henvist til andre regnskabsstandarde, dog kommer vi ikke nærmere inde på disse. De eneste regnskabsstandarde, der redegøres og behandles i denne opgave, er IFRS 16 og IAS 17.

Den mulige skatteeffekt som IFRS 16 kan have, er udelukkende behandlet i undersøgelsesspørgsmålet, som omhandler skat. I spørgsmålet behandler vi udelukkende den aktuelle skat. Vi behandler således ikke udskudt skat eller momsmæssige konsekvenser.

I regnskabsanalysen vil vi anvende de første tre nøgletal af DuPont modellen; afkastningsgraden, overskudsgraden og aktivernes omsætningshastighed. Endvidere analyserer vi følgende nøgletal: EBIDTA margin, soliditetsgraden, gældsætningsgraden og gearingen. Afgrænsningen til disse nøgletal skyldes, at effekten af implementeringen af IFRS 16 har en særlig påvirkning på disse nøgletal. Vi har ud fra vores vurdering kommet frem til, at de nævnte nøgletal vil belyse vores undersøgelsesspørgsmål.

Ved behandling af begrebsrammen, tager vi udelukkende udgangspunkt i ISO's begrebsramme, da denne danner grundlag for mange nationale begrebsrammer, herunder den danske.

Vi har endvidere valgt ikke at komme inde på "Sale and lease back", da vi ikke mener at en redegørelse heraf vil give værdi for opgavens indhold.

3. METODE

Besvarelsen af opgaven vil indeholde en blandet tilgang af data og dataindsamlingsteknikker. Vi gør brug af både primære, sekundære, kvalitative og kvantitative data.

3.1 Dataindsamlingsteknikker

De primære data karakteriseres som værende eget indsamlet data og som behandles og fortolkes af forfatteren. De primære data omfatter blandt andet interviews, observationer og spørgeskemaer.

De sekundære data karakteriseres som værende data, som er indsamlet af andre end forfatteren og som allerede er fortolket. Sekundære data kan endvidere opdeles på primære og sekundære litteratur. Primær litteratur består blandt andet af årsrapporter, interne dokumenter og lignende. Sekundær litteratur består blandt andet af bøger, rapporter og artikler.

Kvalitative data er data, som ikke er målbare eller kan opgøres i tal. Kvalitative data omfatter blandt andet interviews, rapporter og bøger.

Kvantitative data er målbare og kan opgøres i tal, i modsætning til kvalitative data. Kvantitative data omfatter blandt andet årsrapporter, målinger og statistik.

Data i opgaven

Opgavens primære data består af et interview af Christian Huus, som er koncernregnskabschef i DSV. Sekundære data består af årsrapporter, artikler, bøger, rapporter samt lovtekster og offentliggjorte standarder.

Af de ovennævnte data, udgør de kvantitative data årsrapporter, rapporter og interview. Alle de indsamlede data indeholder kvalitative data.

3.2 Opgavens indhold

Opgaven er opdelt i flere stadier, hvor den røde tråd kan findes fra problemstilling og til konklusionen. Vi har valgt at medtage figurer løbende i opgaven, da vi mener, at dette giver læseren et bedre overblik af de informationer, som fremgår af figurerne.

Opgavens første stadie indebærer en indledning til opgaven, hvor læseren kan danne sig et overblik over opgavens problemstilling og form. Problemstillingen lægger naturligt op til den udarbejdede problemformulering med dertilhørende undersøgelsesspørgsmål, som opgaven besvarer. Hvert undersøgelsesspørgsmål indeholder en delkonklusion, som besvarer undersøgelsesspørgsmålet.

Opgavens videreforløb er opdelt i en redegørende del, herefter analyserende del som afsluttes med en vurdering, og som dannes på baggrund af redegørelsen og analysen.

I opgavens andet stadie redegør vi for den nuværende regnskabsstandard IAS 17, hvorefter vi grundigt redegør for den nye regnskabsstandard IFRS 16. Redegørelsen af IFRS 16 er mere omfattende end redegørelsen af IAS 17, da denne danner grundlag for analyse- og vurderingsdelen.

I opgavens tredje stadie vil vi analysere konsekvenserne for implementeringen af IFRS 16, både hvad angår den regnskabsmæssige og skattemæssige del. Konsekvenserne belyses ved en regnskabsanalyse af årsrapporten for vores valgte casevirksomhed; herudover belyses konsekvenserne ved en analyse ud fra begrebsrammen. I begrebsrammen sammenholder vi IAS 17 i forhold til IFRS 16 for at vurdere, hvilken regnskabsstandard der opfylder begrebsrammens bestemmelser bedst muligt.

Opgavens fjerde stadie bygger videre på de tidligere stadier, hvori vi foretager en vurdering af hvor nødvendigt det har været med vedtagelsen af den nye regnskabsstandard IFRS 16. Herudover forholder vi os kritisk til den nye regnskabsstandard og belyser nogle af de områder, hvor der kan være forbedringsmuligheder.

Opgavens femte stadie opsummerer alle de tidligere stadier ved en konklusion, som besvarer problemformuleringen.

4. KILDEKRITIK

Opgavens udarbejdelse har krævet brug af flere kilder, hvoraf nogle er mindre troværdige end andre. Vi har løbende foretaget vurdering af troværdigheden af de kilder, der har været tilgængelige for besvarelse af vores problemformulering.

Vores primære kilder til redegørelsen har været regnskabsstandarderne IAS 17 og IFRS 16, suppleret med bøger og artikler. Regnskabsstandarderne og lærebøgerne vurderer vi som troværdige kilder, idet standarderne er lovbestemmelser, samt at lærebøgerne har til hensigt at redegøre og forklare standarderne og lovgivningen. Herudover bruges lærebøgerne til undervisning i landets universiteter, hvorfor der stilles større krav til kvaliteten af informationerne. De anvendte artikler i opgaven vurderes ligeledes som troværdige kilder, da de informationer som vi har udtaget fra artiklerne og brugt i vores opgave, blot er objektive oplysninger.

Årsrapporten for DSV er udarbejdet af virksomheden selv, dog er årsrapporten revideret af uafhængige revisorer fra revisionsvirksomheden PricewaterhouseCoopers (PWC), som har afgivet en revisionspåtegning uden anmærkninger eller modifikationer. Revisorerne har skrevet under på, at årsrapporten giver et retvisende billede og ikke indeholder væsentlige fejl, hvorfor vi vurderer, at årsrapporten er en troværdig kilde.

Af primære kvalitative data har vi udført et interview med DSV's koncernregnskabschef, hvor vi har fået svar på vores spørgsmål i forhold til DSV's syn på den nye regnskabsstandard, samt regnskabsstandardens påvirkning på regnskabet. Vi vurderer, at koncernregnskabschefen kan have nogle subjektive holdninger, idet han er ansat af virksomheden og har ansvaret for regnskabet. Vi har udformet vores spørgsmål således, at der ikke er meget plads til subjektive holdninger, hvorfor vi mener at de data vi har indsamlet ved interviewet, er troværdige.

5. INTRODUKTION TIL DSV

De Sammensluttede Vognmænd af 13-7-1976 A/S (DSV) blev grundlagt i 1976 af ti selvstændige vognmænd og består i dag af tre divisioner: Road, Air & Sea og Solutions². DSV er etableret med egne lokationer i mere end 80 lande og er dermed en global udbyder af transport- og logistikløsninger. Omsætningen for koncernen lød på DKK mio. 74.901 i 2017³.

Vi har valgt at bruge DSV som casevirksomhed ved større beregningseksempler mv., da DSV er en transport og logistik virksomhed med behov for en stor aktivmasse i form af blandt andet lastbiler og ejendomme.

6. HVORDAN BEHANDLES LEASINGKONTRAKTER REGNSKABSMÆSSIGT EFTER HENHOLDSVIS IAS 17 OG IFRS 16?

6.1 Leasing generelt

Leasing kan på dansk oversættes til leje. Der kan derfor ikke skelnes mellem en lejeaftale og leasingaftale, da ordet i sig selv er det samme. Leasing bliver herimod kendetegnet som en finansieringsform, hvor det ikke er et lejeforhold og heller ikke en lånefinansiering. Leasing bliver derfor klassificeret, som en særskilt form for finansiering af et aktiv.

Ifølge regnskabsstandard IAS 17 er definitionen på en leasingaftale følgende:

*"En leasingkontrakt er en aftale, ifølge hvilken leasinggiver for en aftalt periode overdrager brugsretten til et aktiv til leasingtager mod en eller flere betalinger."*⁴

Ved indgåelse af en leasingkontrakt indgås en aftale mellem en leasingtager og en leasinggiver. Ifølge ovenstående definition på en leasingaftale, overdrager leasinggiver brugsretten til et aktiv til leasingtager i den periode, som er aftalt i leasingkontrakten. Leasingtager giver så i modydelse en

² <http://www.dk.dsv.com/om-dsv/Presse/DSV-navnet>

³ Årsrapport 2017 side 43

⁴ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 4

eller flere betalinger til modparten. Leasinggiver har i perioden for leasingaftalen stadig ejendomsretten over det leasede aktiv, dog overgives brugsretten til leasingtageren.

Finansiering af et aktiv

Som nævnt i problemstilling er der flere former for finansiering af et aktiv. Den mest normale form for finansiering af et aktiv er køb af egne midler. Dette er en god løsning, hvis køber har overskydende likviditet, som ikke skal anvendes til andre investeringer eller udloddes til aktionærer. Kontantkøb har en negativ effekt på virksomhedens pengestrømme, idet man i forbindelse med købet betaler hele købesummen for aktivet. Købet kan også finansieres af eksempelvis et kreditinstitut ved at låne hele eller dele af købesummen. Et andet alternativ til finansiering af aktivet er leasing. Ved at lease et aktiv kan virksomheden fordele omkostningen over en periode, som strækker sig over den aftalte tidshorisont i kontrakten. Virksomhedens pengestrømme påvirkes over en længere periode end ved at købe aktivet kontant.

Et eksempel på en leasingaftale kunne være følgende:

Aktivets kostpris	1.000.000 kr.
Aktivets levetid	10 år
Årlig leasing ydelse for aktivet	125.000 kr.
Leasing periode	5 år

År	Periode 0	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 5
Likviditet	1.000.000	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000

Figur 1

Som det fremgår af eksemplet i figur 1, påvirkes selskabet pengestrømme ikke i periode 0, da påvirkningen sker i de efterfølgende perioder for virksomheden med kr. 125.000, som svarer til den aftalte leasingydelse.

Leasing giver større fleksibilitet til virksomheden, da virksomheden lettere kan anskaffe nyere aktiver og følge med i udviklingen i markedet. Aktivets levetid er 10 år, mens leasingperioden løber i 5 år, altså aktivet leases i halvdelen af dets levetid. Leasingtager betaler mere end halvdelen af aktivets kostpris, da leasinggiver tjener på finansiering af aktivet og står med risikoen

for ikke at kunne viderelease aktivet efter leasingperiodens udløb. Det er leasingselskabet der ejer aktivet, hvilket resulterer i at leasingtager ikke skal bekymre sig om værdiforringelse og afskaffelse af aktivet. Vi ser bort fra at der er flere kontraktformer, hvoraf nogle kan forpligte leasingtager til at købe aktivet eller lignende, da leasingtager ved anskaffelsen må antages at have vurderet eventuelle købs-/forlængelses-/forkortelsesoptioner.

6.2 Introduktion til regnskabsstandarden IAS 17 og den nye IFRS 16

Den 13. januar 2016 udsendte den internationale standardsætter, International Accounting Standards Board (IASB), den nye leasingstandard IFRS 16. Denne leasingstandard er udarbejdet til at erstatte den nuværende regnskabsstandard IAS 17 for de virksomheder, som aflægger regnskab efter IFRS. IASB har siden midten af 90'erne lagt op til, at der skulle udarbejdes en ny standard til behandling af leasing herunder for indregning og måling. Dette skyldes, at den nuværende regnskabsstandard til behandling af leasing har mødt kritik fra både regnskabsaflæggere, regnskabsbrugere og aktieanalytiker. Leasingaftaler behandles på to måder efter IAS 17, alt afhængigt af om der er tale om operationelle eller finansielle leasingkontrakter. Flere regnskabsbrugere har kritiseret denne måde at behandle leasingaktiver på, da de mener at sammenligneligheden af to virksomheder i samme branche kan være svær. Dette skyldes, at behandlingen af leasingaftaler er uensartet og virksomhederne dermed kan aftale med leasingselskabet, hvordan kontrakten skal udformes, så virksomhederne eventuelt kan undlade indregning i balancen og dermed fremstå som en asset light virksomhed. Når der er tale om en operationel leasingkontrakt, holdes leasingaktivet ud af balancen, hvilket har en positiv effekt på de fleste af virksomhedens nøgletal, herunder særligt afkastningsgrad og soliditetsgrad⁵. Aktieanalytiker vælger derfor ofte at reformulere balancen, således at de operationelle leasingaftaler indregnes i balancen; dette kan lade sig gøre, da man i regnskabet er forpligtet til at oplyse blandt andet restforpligtelsen og det omkostningsførte beløb i perioden vedrørende operationelle leasingaftaler. Blandt kritikkerne til IAS 17 kan der nævnes, at standarden er kompleks at benytte, samt at der ved anvendelsen af standarden skal bruges større grad af

⁵ Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 77.

subjektivitet og dømmekraft. I de efterfølgende afsnit redegør vi for IAS 17 og derefter den nye leasingstandard IFRS 16.

6.3 IAS 17

Formål

IAS 17 har det af formål, at standarden skal foreskrive en hensigtsmæssig regnskabspraksis for regnskabsbehandling for både leasingtager og leasinggiver samt angive de oplysninger, som skal gives i forbindelse med leasingkontrakter⁶.

I IAS 17 er der oplyst, at standarden finder anvendelse af alle leasingkontrakter bortset fra⁷:

- a) *Leasingkontrakter for efterforskning eller anvendelse af mineraler, naturgas, olie o.l. ikke-regenererende ressourcer, og*
- b) *Licensaftaler vedrørende eksempelvis videooptagelser, manuskripter, skuespil, spillefilm, copyrights og patenter.*

Endvidere kan standarden ikke anvendes til værdiansættelse for følgende⁸

- a) *Ejendomme, som besiddes af leasingtager, og som regnskabsmæssigt behandles som investeringsejendom (jf. IAS 40 Investeringsejendom)*
- b) *Investeringsejendom, som udlejes af leasingtager gennem en operationel leasingkontrakt (jf. IAS 40)*
- c) *Biologiske aktiver, som besiddes af leasingtager gennem en finansiel leasingkontrakt (jf. IAS 41 landbrug) eller*
- d) *Biologiske aktiver, som udlejes af leasinggiver gennem en operationel leasingkontrakt (jf. IAS 41).*

De nævnte undtagelser fra standarden behandles ikke i opgaven.

Servicekontrakter finder ikke anvendelse i standarden. Servicekontrakter er kontrakter, hvor brugsretten ikke overdrages fra leasinggiver til leasingtager. IAS 17 finder dog anvendelse på

⁶ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 1

⁷ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 2, pkt. a og b

⁸ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 2, pkt. a, b, c og d

leasingaftaler, hvor brugsretten af et aktiv overdrages til leasingtager, selvom leasinggiver kan være forpligtet til at levere tjenesteydelser i forbindelse med aktivets drift og vedligeholdelse⁹.

Definition af leasingaftale efter IAS 17

IAS 17 omfatter aktiver, hvor dennes art er defineret som materielle anlægsaktiver. Et materielt anlægsaktiv defineres således:

*"Fysiske aktiver, der besiddes af virksomheden til brug i produktionen eller distributionen af varer og tjenesteydelser eller med henblik på udlejning eller til administrative formål, og som forventes anvendt i mere end en regnskabsperiode"*¹⁰.

Klassifikation af leasingkontrakter

I den nuværende standard, IAS 17, er der to typer af leasingkontrakter. Den ene type er finansielle leasingkontrakter, hvor definitionen er således:

*"En finansiell leasingkontrakt er en leasingkontrakt, hvorved alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages, uanset om ejendomsretten overdrages ved leasingperiodens slutning eller ej"*¹¹.

Den anden type er operationelle leasingkontrakter, hvor definitionen er således:

*"En operationel leasingkontrakt er enhver leasingkontrakt, der ikke er en finansiell leasingkontrakt"*¹².

Ved indgåelse af en leasingkontrakt er det afgørende for indregningen, om kontrakten er en finansiell leasingkontrakt eller en operationel leasingkontrakt, idet den regnskabsmæssige behandling af disse to typer af leasingkontrakter er forskellige¹³.

⁹ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 3

¹⁰ Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 244.

¹¹ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 4

¹² Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 4

¹³ Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 245.

Ved indgåelse af en leasingkontrakt skal virksomheden vurdere, hvordan leasingkontrakten skal klassificeres. Virksomheden skal vurdere substansen i aftalen og ikke blot fokusere på leasingkontraktens juridiske formulering. Klassifikation af en leasingkontrakt kan i de fleste situationer være mere fordelagtig for virksomhederne, hvis den klassificeres som en operationel leasingkontrakt, idet aktivet og forpligtelsen holdes ud af balancen, hvilket blandt andet gør at afkastningsgraden og soliditetsgraden forbedres. Vi kommer nærmere inde på dette under nøgletalsanalysen.

I nedenstående beslutningsdiagram er der oplistet nogle forhold i en leasingkontrakt, som er med til at afgøre om leasingkontrakten skal klassificeres som en finansiel- eller operationel leasingkontrakt.

Figur 2. Beslutningsdiagram, kilde: Power Point fra eksternt regnskab.

Vurderingen af om en leasingkontrakt er finansiel eller operationel afhænger mere af transaktionens indhold end kontraktens form¹⁴. Ovennævnte beslutningsdiagram kan uddybes således;

- *I henhold til leasingkontrakten overdrages ejendomsretten til aktivet til leasingtager ved slutningen af leasingperioden¹⁵,*

¹⁴ SIC-27

¹⁵ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 10, pkt. a

- *Leasingtager har en købsret til aktivet til en pris, der forventes at være så meget lavere end dagsværdien på tidspunktet, hvor købsretten kan udnyttes, at det ved leasingkontraktens indgåelse er rimeligt sikker, at købsretten vil blive udnyttet¹⁶,*
- *Leasingperioden strækker sig over størstedelen af aktivets økonomiske levetid, selv om ejendomsretten ikke overgår¹⁷,*
- *Nutidsværdien af minimumsleasingydelserne ved leasingkontraktens indgåelse svarer til stort set hele det leasede aktivs dagsværdi og*
- *De leasede aktiver er af en sådan specialiseret art, at de udelukkende kan anvendes af leasingtager uden at væsentlige modifikationer foretages¹⁸*

Klassifikation af en leasingkontrakt som enten finansiell eller operationel leasingkontrakt skal som udgangspunkt ske ved kontraktens indgåelse. Indgåelsesdatoen er den førstkommende dato af enten datoen for leasingkontraktens indgåelse eller parternes forpligtelse til leasingkontraktens hovedpunkter¹⁹, herunder leasinggivers forpligtelse til at levere aktivet eller leasingtagers forpligtelse til at betale en eller flere leasingydelser, depositum el.lign. Hvis det under leasingperioden besluttet mellem leasinggiver og leasingtager, at ændre leasingkontraktens bestemmelser på en måde som medfører en anden klassifikation af leasingkontrakten, anses dette for en ny leasingkontrakt. Almindelig fornyelse af en leasingkontrakt, anses ikke som værende en ny leasingkontrakt²⁰.

Den valgte klassifikation af en leasingkontrakt har en væsentlig og afgørende betydning for den regnskabsmæssige behandling af kontrakten, idet der er stor forskel i den regnskabsmæssige behandling af finansielle og operationelle leasingkontrakter. Disse forskelle beskrives i de kommende afsnit.

¹⁶ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 10, pkt. b

¹⁷ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 10, pkt. c

¹⁸ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 10, pkt. d og e

¹⁹ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 4

²⁰ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83

Indregning og måling

Finansiell leasingkontrakt

Første indregning:

Ved indgåelse af en leasingkontrakt skal leasingtager indregne den finansielle leasingkontrakt som aktiv og forpligtelse i balancen. Indregningen af det leasede aktiv skal indregnes til enten dagsværdi af det leasede aktiv²¹ eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse, hvis denne er lavere.²²

Dagsværdi for det leasede aktiv er et udtryk for det, man kan forvente at kunne omsætte aktivet for ved en handel mellem uafhængige parter. Dagsværdien kan i normale tilfælde findes på et velfungerende marked, hvor det pågældende aktiv kan sælges. Med andre ord, er det salgsværdien af aktivet, som kan anvendes som dagsværdi. Udover dagsværdien kan virksomhedens også bruge enten kapitalværdien eller kostprisen. Dette er dog kun aktuelt, hvis virksomheden ikke kan finde dagsværdien af aktivet. Kapitalværdien anvendes i normale tilfælde, hvor salgsværdien ikke kan findes, altså hvor der ikke er et velfungerende marked. Ved anvendelse af kapitalværdien kræves det, at den anvendte værdiansættelsesmodel kan dokumenteres på et retvisende grundlag. Kapitalværdien anses som værende en tilnærmelsesvis salgsværdi af aktivet. Den sidste metode er kostprismetoden. Kostprismetoden anvendes, hvis de to ovennævnte metoder ikke er mulige.

Leasingaktivet indregnes til nutidsværdien af minimumsleasingydelse, hvis denne er lavere end dagsværdien. For at finde nutidsværdien af aktivet, skal man kende den interne rente til at beregne diskonteringsfaktoren. I tilfælde af at den interne rente ikke kendes, anvendes leasingtagers marginale lånerente. Nutidsværdien er et udtryk for værdien af virksomhedens fremtidige betalinger på indregningstidspunktet.

Leasingaktivet og leasingforpligtelsen er lig hinanden ved første indregning, reguleret for eventuelle direkte startomkostninger, som tillægges leasingaktivet²³.

²¹ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 20

²² Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 20

²³ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 22

Efterfølgende måling:

Ved efterfølgende måling skal minimumsydelserne fordeles mellem finansieringsomkostningen og reduktion af restleasingforpligtelsen²⁴. Renten kan enten omkostningsføres i resultatopgørelsen med et konstant beløb eller som en rentekomkostning som varierer; dette afhænger af om der er aftalt en variabel rente i leasingkontrakten eller om virksomheden anvender den marginale lånerente. Ved sidstnævnte tilfælde er renten konstant²⁵.

Udover finansieringsomkostningen, medfører en finansiel leasingkontrakt afskrivninger på aktiver, som også omkostningsføres i hvert regnskabsår²⁶. Virksomheden skal afskrive på finansielle leasingkontrakter, ligesom virksomheden ville have gjort ved deres øvrige aktiver. Afskrivningerne skal behandles efter virksomhedens anvendte regnskabspraksis for afskrivningsberettigede aktiver inden for hver kategori af aktiver, dog skal aktivet afskrives fuldt ud over leasingperioden, hvis denne er kortere end afskrivningsperioden efter leasingtagers regnskabspraksis²⁷.

I nedenstående er der beregnet en finansiel leasingkontrakt med egen tilvirkning.

Interne rente		5%
Antal år		7
Ydelse	kr.	125.000
købspris	kr.	875.000
Nutidsværdi	kr.	723.297

År	Ydelse		Afskrivning		Rente		Omkostning		Forskel i omk.	Aktiv	Passiv
0										kr. 723.297	kr. -723.297
1	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	36.165	kr.	139.493	kr. -14.493	kr. 619.969	kr. 634.462
2	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	31.723	kr.	135.051	kr. -10.051	kr. 516.640	kr. 541.185
3	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	27.059	kr.	130.387	kr. -5.387	kr. 413.312	kr. 443.244
4	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	22.162	kr.	125.490	kr. -490	kr. 309.984	kr. 340.406
5	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	17.020	kr.	120.348	kr. 4.652	kr. 206.656	kr. 232.426
6	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	11.621	kr.	114.949	kr. 10.051	kr. 103.328	kr. 119.048
7	kr.	125.000	kr.	103.328	kr.	5.952	kr.	109.280	kr. 15.720	0	0
	kr.	875.000	kr.	723.297	kr.	151.703	kr.	875.000	-0		

Figur 3

²⁴ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 25

²⁵ PWC, april 2002; Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17, side 28

²⁶ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 27

²⁷ PWC, april 2002; Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17, side 26

Virksomheden har indgået en finansiel leasingkontrakt om en produktionsmaskine, hvor der i kontrakten er oplyst en samlet omkostning på kr. 875.000. Den interne rente er oplyst til at være 5 %. Leasingperioden er fastsat til 7 år, og det forventes at produktionsmaskinen skrottes efter endt leasingperiode. Ved første indregning af et finansiel leasingaktiv skal denne optages til enten dagsværdien eller nutidsværdien af minimumsydelser. Da nutidsværdien er lavere end dagsværdien, er det nutidsværdien på kr. 723.297 som indregnes i balancen. På indregningstidspunktet skal både leasingaktivet og leasingforpligtelsen indregnes til samme beløb på kr. 723.297. I de efterfølgende perioder afskrives leasingaktivet på samme vis, som hvis virksomheden havde købt aktivet. Der afskrives over levetiden, som er fastsat til 7 år. Leasingaktivets værdi reduceres løbende i takt med at der afskrives på aktivet, og leasingforpligtelsen reduceres løbende ved afdrag, som består af den betalte leasingydelse minus den beregnede rente. Som det fremgår af ovenstående tabel er der efter periode 0 forskel mellem værdien af leasingaktivet og leasingforpligtelsen. I resultatopgørelsen omkostningsfører virksomheden afskrivningerne samt den del af leasingydelsen som ikke reducerer leasinggælden, altså renten.

Operationel leasingkontrakt

Ved indgåelse af en operationel leasingkontrakt kan dette sidestilles med en lejekontrakt. I operationel leasing skelnes der ikke mellem afdragsdelen og rentedelen, da hele leasingydelsen omkostningsføres som driftsomkostning.

Ved indgåelse af en aftale om operationel leasing skal omkostningen hertil indregnes på et lineært grundlag over leasingperioden. Såfremt et andet systematisk grundlag giver et bedre billede af det tidsmæssige forbrugsmønster, skal dette anvendes²⁸.

Indregning af operationel leasing:

Indregning af operationelle leasingkontrakter er simple i forhold til indregning af finansielle leasingkontrakter. I leasingkontrakter er leasingydelsen oplyst og det er denne leasingydelse, som omkostningsføres lineært i virksomhedens resultatopgørelse over leasingperioden, sammen med

²⁸ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 33

en eventuel periodiseret førstegangsydelse eller lignende. Omkostningen på en operationel leasingaftale indregnes kun i virksomhedens resultatopgørelse og berører dermed ikke balancen, som finansielle leasingkontrakter gør.

I nedenstående er der beregnet en operationel leasingkontrakt med egen tilvirkning.

År	Resultatopgørelsen	Noteoplysning		
	Leasingydelse	Fremtidige leasingydelser		
		Mindre 1 år	Mellem 1-5 år	Efter 5 år
0	0	125.000,00	625.000,00	250.000,00
1	125.000,00			
2	125.000,00			
3	125.000,00			
4	125.000,00			
5	125.000,00			
6	125.000,00			
7	125.000,00			
	875.000,00			

Figur 4

I ovenstående eksempel har vi taget udgangspunkt i samme tal, som i eksemplet i figur 3 under finansiell leasingkontrakt. Som det fremgår af figur 4, er de årlige leasingydelser fastsat til kr. 125.000. Leasingydelsen omkostningsføres i virksomhedens resultatopgørelse i de perioder den vedrører. Herudover er det et krav, at oplyse den resterende leasingforpligtelse i en note.

Præsentation og oplysningskrav

Finansiell leasingkontrakt

I regnskabet skal virksomhedens finansielle leasingaktiver oplyses og præsenteres på lige fod med virksomhedens øvrige aktiver, herunder dem som ejes af virksomheden. På balancedagen skal den regnskabsmæssige nettoværdi oplyses for hver kategori af aktiver. Derudover skal de samlede fremtidige minimumsydelser på balancedagen og deres nutidsværdi oplyses for følgende perioder:

- Inden for 1 år
- Mellem 1 og 5 år
- Senere end 5 år

Hvis der i leasingkontrakten er indgået specielle forhold, såsom købs- og forlængelsesoptioner eller eventuelle begrænsninger, skal dette desuden også oplyses i regnskabet.²⁹

Operationel leasingkontrakt

Udover de påkrævede krav i IFRS 7 skal leasingtager i regnskabet oplyse følgende om operationelle leasingkontrakter:

- a) De samlede fremtidige minimumsleasingydelse i henhold til uopsigelige operationelle leasingkontrakt for hver af følgende perioder:*
 - a. Inden for 1 år,*
 - b. Mellem 1 og 5 år,*
 - c. Senere end 5 år,*
- b) De samlede fremtidige minimumsfremleje ydelser, som forventes modtaget i henhold til uopsigelige fremlejekontrakter på balancedagen,*
- c) Leasing- og fremleje ydelser indregnet som omkostning i regnskabet, med angivelse af separate beløb for minimumsleasingydelse, betingende leje ydelser og fremleje ydelser,*
- d) En general beskrivelse af leasingtagers væsentlige leasingordninger, herunder blandt andet:*
 - a. Grundlaget for opgørelsen af betingende leje ydelser,*
 - b. Tilstedeværelsen af og vilkårene for forlængelse eller købsret og prisstigningsklausuler, og*
 - c. Begrænsninger i leasingtagers dispositionsmuligheder som følge af indgåede leasingordninger, eksempelvis restriktioner vedrørende udbetaling af udbytte, påtagelse af yderligere forpligtelser eller leasingforpligtelser.³⁰*

²⁹ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 31

³⁰ Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83, 35, a til d

6.4 IFRS 16

Formål

IFRS 16, som er gældende fra 1. januar 2019, anvendes på leasingaftaler vedrørende materielle anlægsaktiver. Leasingaftaler vedrørende følgende aktiver er derfor ikke omfattet af standarden:

- *Leasingaftaler vedrørende udvinding af olie, naturgas og lignende ikke-gendannelige forekomster*
- *Biologiske aktiver hos leasingtager, hvis aktiverne er omfattet af IAS 41*
- *Koncessionsaftaler omfattet af IFRIC 12*
- *Immaterielle rettigheder, som en virksomhed får licens til at bruge fra en anden virksomhed, hvis transaktionen fra udlejeres side er omfattet af IFRS 15*
- *Leasingaftaler vedrørende licensaftaler omfattende f.eks. film, patenter og copyright-rettigheder hos leasingtager, hvis disse er omfattet af IAS 38.³¹*

Som beskrevet under redegørelsen for IAS 17, opdeles leasingaftaler i operationelle og finansielle leasingaftaler. I IFRS 16 er der ikke denne opdeling, da alle leasingkontrakter indregnes i balancen, hvorimod man efter IAS 17 blot indregner finansielle leasingkontrakter i balancen. Dette resulterer i at standarden har en væsentlig påvirkning på leasingtagers balance.

Definition af leasingaftale efter IFRS

I IFRS 16, appendiks A er leasingaftaler defineret således:

"A contract, or part of a contract, that conveys the right to use an asset (the underlying asset) for a period of time in exchange for consideration."

Herudover er det defineret i IFRS 16 afsnit 9, hvornår en aftale indeholder et leasingelement:

³¹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 546

"A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration."

Specifikt aktiv

Der skal være tale om et identificeret aktiv og leasingtager skal kontrollere brugen af det specifikke aktiv i leasingperioden. Serviceydelser er ikke omfattet af standarden, da det ikke opfylder krav om retten til at kontrollere et specifikt aktiv³².

Praktisk eksempel på identificeret aktiv:

En virksomhed vil leje et lager til opbevaring af mindre ejendele og får tildelt 50 kvm tildelt af udlejer. Hvis placeringen af de 50 kvm er defineret i kontrakten, således at det er et bestemt hjørne, lokale eller lignende, hvor udlejer ikke har ret til at skifte placeringen, vil der være tale om en leasingaftale efter IFRS 16. Hvis placeringen derimod ikke er defineret i kontrakten, således at lejer blot er sikret 50 kvm, vil der ikke være tale om en leasingaftale.

Kravet om det specifikke aktiv omfatter ligeledes, at leasinggiver ikke må have en substantiel ombytningsret. Hvis det er praktisk muligt for leasinggiver at ombytte aktivet og det vil være økonomisk fordelagtigt, er der tale om en substantiel ret. En ombytningsret, som ikke forventes udnyttet fordi det er økonomisk ufordelagtigt for leasinggiver eller fordi den kun kan anvendes som følge af en fremtidig begivenhed, som ikke forventes at indtræffe, skal ikke tages med i betragtning ved vurdering af leasingaftalen. Hvis leasinggiver er forpligtet til at ombytte et aktiv ved reparation eller lignende, anses det ikke for at være en substantiel ret til ombytning³³.

Hvis det ud fra ovenstående eller andre lignende forhold ikke kan fastslås, hvorvidt leasinggiver har en substantiel ret til ombytning, skal det antages at det ikke er tilfældet og dermed indregnes som værende en leasingkontrakt efter IFRS 16³⁴.

³² Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 552

³³ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 553

³⁴ IFRS 16.B19

Efter IFRS 16 kan der laves leasingaftaler på del af et specifikt aktiv, dog med den forudsætning at aktivet skal kunne udskilles fysisk. Dette vil for eksempel være gældende ved leasing af en etage i en bygning³⁵.

Grunde og bygninger

Leasing af grunde og bygninger er blevet simplificeret efter IFRS 16, i forhold til IAS 17.

Leasingaftaler på grunde og bygninger skulle førhen opdeles på to aftaler, hvor en aftale vedrører grunden og den anden vedrører bygningen. IFRS 16 kræver indregning af brugsrettigheden til det samlede aktiv, hvorfor opdelingen ikke længere er relevant for leasingtager³⁶.

Leasingtagers kontrol

Leasingtagers indflydelse på og kontrol af aktivet er et krav for at der skal være tale om en leasingaftale. I IFRS 16.B24 er det beskrevet hvornår det vurderes at leasingtager har retten til at kontrollere et aktiv; én af følgende skal være opfyldt:

- Retten til at bestemme hvordan aktivet skal anvendes og til hvilket formål, eller
- Det er forudbestemt hvordan og til hvad aktivet skal anvendes, og
 - Leasingtager har retten til selv at anvende aktivet eller bestemme, hvad andre kan anvende aktivet til
 - Aktivet eller dele af det er designet af leasingtager og er specialiseret til leasingtagers anvendelse.

³⁵ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandards – fra dansk praksis til IFRS, side 554

³⁶ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandards – fra dansk praksis til IFRS, side 555

Et aktiv der deles mellem flere leasingtagere hvor den enkelte leasingtager kun kan bruge aktivet, hvis de andre leasingtagere ikke bruger det, kan ikke indgå som en leasingaftale efter IFRS 16³⁷.

Sammensatte kontrakter

Som udgangspunkt skal sammensatte kontrakter udskilles jf. IFRS 16.12. Sammensatte kontrakter er når en kontrakt indeholder både leasing af et aktiv og køb af et andet aktiv eller ydelse, som eksempel kan nævnes køb af produktionsudstyr med en serviceaftale. Sammensatte kontrakter kan udskilles, hvis begge nedenstående kriterier er opfyldt:

- Aktivet kan anvendes alene eller sammen med andre let tilgængelige ressourcer
- De i kontrakten omfattede aktiver (og serviceydelser) er hverken afhængige eller tæt forbundne med hinanden

På trods af at IFRS 16.12 kræver at sammensatte kontrakter adskilles, så giver IFRS 16.15 muligheden for at undlade adskillelsen. Denne mulighed kan også bruges, selvom ovenstående kriterier er opfyldt og adskillelsen er mulig. Vælger leasingtager at indregne serviceydelsen/varen sammen med leasingaktivet, skal man gøre dette for alle sammensatte kontrakter inden for samme kategori, for eksempel biler, ejendomme mv. Det forventes dog, at de fleste virksomheder alligevel vælger at adskille sammensatte leasingkontrakter på trods af muligheden om at undlade, da man ønsker at reducere det aktiverede beløb og leasinggælden³⁸.

Leasingperioden

Det er ikke altid helt udfordringsfrit at fastsætte leasingperioden, da mange faktorer kan have en indflydelse på fastsættelsen af perioden. Mange gange indeholder leasingkontrakter en uopsigelig periode, hvor man herefter har en option til at forlænge kontrakten eller lignende.

³⁷ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 556-557

³⁸ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 559-560

Leasingperioden er med til at afgøre leasingforpligtelsen, hvorfor denne vurdering ikke er uvæsentlig i forhold til virksomhedernes regnskab. Som udgangspunkt er det den uopsigelige periode i leasingaftalen, der udgør leasingperioden. Jf. IFRS 16.18 kan en eventuel option til at forlænge leasingaftalen også være omfattet i leasingperioden i følgende situationer:

- Hvis leasingtager har en option til at forlænge leasingperioden, hvor det er rimelig sikkert, at leasingtager vil udnytte optionen
- Hvis leasingtager har en option til at opsige leasingaftalen, hvor det er rimelig sikkert, at leasingtager ikke vil udnytte optionen

Der er tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, hvorfor forskellige leasingtager kan komme frem til to anderledes leasingperioder for nøjagtig samme leasingaftale. Ved vurdering af leasingperioden, skal man blandt andet overveje hvordan optionen er prisfastsat, prisen på at udnytte optionen, omkostningerne forbundet med at opsige kontrakten før tid, leasingtagers historik i forhold til leasingperioder på lignende aktiver, samt om det er sædvanligt i branchen at man tit udskifter aktiver for at følge med i udviklingen. En anden væsentlig faktor for vurdering af leasingperioden omfatter også hvor meget der er lavet om på leasingaktiver; for eksempel hvis man lejer lokaler som man har specialindrettet således at det passer til ens virksomhed og levetiden på indretning vurderes som værende 10 år, så må det forventes at leasingtager udnytter optionen om forlængelse hvis den uopsigelige periode er på under 10 år. Det er altid bekostningsfuldt at flytte fra et lejemål til en anden, hvorfor dette forhold alene ikke kan danne grundlag for opgørelsen af leasingperioden.

En eventuel fejlvurdering ved indregningen af et leasingaktiv kan i visse tilfælde medføre, at leasingaftalen skal revurderes. Hvis en køboption ved indgåelse af leasingaftalen ikke forventedes at blive udnyttet, men man herefter forventer at udnytte køboptionen som led af stigning på markedsprisen, vil man ikke revurdere leasingaftalen, da leasingtager ikke har kontrol over markedsværdiændringer. Leasingaftalen skal derimod revurderes, hvis en eventuel forlængelse af leasingkontrakten bliver aktuel som led i de forbedringer mv. som leasingtager har sørget for, da det er forhold som leasingtager selv har kontrol over. Hvis der sker en ændring i leasingperioden, fordi leasingtager udnytter en option om forlængelse/ikke udnytter en option om opsigelse, som i

første omgang ikke var forventet at blive udnyttet/forventet at blive udnyttet, skal leasingperioden revurderes igen³⁹.

Indregning og måling

Leasingtager skal indregne et leasingaktiv og -forpligtelse i balancen, når aktivet er leveret til leasingtager. Ved første indregning er leasingaktivet og leasingforpligtelsen lig hinanden, medmindre der betales en førstegangsydelse eller der er forpligtelser til nedrivning eller retablering af aktivet efter brug. Hovedreglen er, at IFRS 16 skal anvendes på hver leasingaftale for sig, dog er det lempeliggjort ved at man kan anvende standarden på en portefølje af leasingaftaler med ensartet karakteristika - betingelsen er, at lempelsen ikke resulterer i væsentlig påvirkning af virksomhedens årsregnskab.

Herudover skal visse leasingkontrakter indregnes samlet, hvis et af følgende er opfyldt:

- Leasingaftalerne er forhandlet samlet
- Vederlag for et leasingaktiv afhænger af pris eller performance af det andet aktiv
- Leasingaktiverne er afhængige eller tæt forbundne med hinanden⁴⁰

Leasingydelse

Leasingydelserne består af følgende:

- Faste leasingydelser
- Variable leasingydelser
- Optioner, når det vurderes rimelig sikkert, at disse anvendes

³⁹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 560-564

⁴⁰ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 565

Leasingydelse fordeles mellem afdragsdel på leasingforpligtelsen og en rentedel⁴¹.

Leasingaktiv

Leasingaktivet indregnes til kostpris ved første indregning, som består af følgende:

- Den samlede tilbagediskonterede leasingydelse (leasingforpligtelsen)
- Leasingydelser betalt ved indgåelse af aftalen (førstegangsbetalinger eller ekstraordinær leasingydelse)
- Eventuelle omkostninger forbundet med aftalens indgåelse
- Forpligtelse til nedrivning eller retablering af aktivet efter brug
- Fratrullet leasingincitament

Efterfølgende måling af leasingaktivet sker som hovedregel efter samme praksis som for øvrige aktiver indenfor samme kategori, selvom leasingtager juridisk set ikke ejer aktivet⁴². Hvis det på forhånd ikke er sandsynligt at leasingtager køber aktivet efter leasingperioden, afskrives aktivet over den korteste periode af leasingkontrakten eller den forventede økonomiske levetid. Da aktivet leveres tilbage til leasinggiver efter endt leasingperiode, i de tilfælde hvor leasingtager ikke køber aktivet, er der ikke behov for at kalkulere med restværdier.

Hvis leasingtager anvender måling til dagsværdi på investeringsejendomme efter IAS 40, og leaser en tilsvarende investeringsejendom, skal leasingtager anvende dagsværdi på brugsretten af den leasede investeringsejendom. Bruger leasingtager derimod omvurderingsmodellen på en kategori af aktiver under IAS 17, kan leasingtager vælge at anvende omvurderingsmodellen på tilsvarende aktiver.

⁴¹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 565

⁴² Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 564

Der kan opstå nogle tilfælde, hvor leasingforpligtelsen reguleres nedad, og hvor leasingaktivet er mindre end reguleringen. I sådanne tilfælde skal den resterende del af reguleringen indtægtsføres i resultatopgørelsen⁴³.

Leasingforpligtelse

Leasingforpligtelsen indregnes til den tilbagediskonterede leasingydelse (nutidsværdien). Den interne rente i leasingaftalen anvendes til beregning af nutidsværdien; hvis den interne rente ikke oplyses i leasingkontrakten eller ikke med rimelighed kan opgøres, anvendes virksomhedens marginale lånerente⁴⁴.

Opgørelsen af leasingforpligtelsen kræver hensyntagen til følgende:

- Faste leasingydelser
- Variable leasingydelser
- Leasingaftalens interne rente

De faste leasingydelser består af leasingydelser, som leasingtager er forpligtet til at betale i leasingperioden⁴⁵.

De variable leasingydelser består af leasingydelser, som leasingtager skal betale under visse betingelser. Som eksempler på dette kan nævnes betaling for overkørte kilometer på biler med kilometerbegrænsning i aftalen, udvikling i prisindeks, husleje ud fra leasingtagers omsætning, restværdigaranti mv.

Ovenstående eksempler på variable leasingydelser skal medregnes i leasingforpligtelsen efter de regler og metoder, som er omtalt tidligere i opgaven.

⁴³ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 573-574

⁴⁴ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 565

⁴⁵ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 576

Variable leasingydelser, som afhænger af prisindeks, revurderes løbende afhængigt af udviklingen.

Omsætningsbaserede og lignende variable leasingydelser indgår ikke i opgørelsen af leasingforpligtelsen. Disse leasingydelser omkostningsføres som driftsomkostninger (ikke udtrykkeligt beskrevet i IFRS, hvor omkostningen skal omkostningsføres) og påvirker derfor EBITDA negativt, mens leasingydelser som er indregnet i balancen omkostningsføres som afskrivninger og finansielle omkostninger. Der er ikke mulighed i IFRS 16, om at lade denne type leasingydelser indgå i leasingaktivet, så de løbende kan afskrives.

Restværdigarantier behandles forskelligt i IFRS 16 i forhold til IAS 17. Efter IAS 17 var det hele restværdigarantien der skulle indregnes i leasingforpligtelsen, mens det efter IFRS 16 afhænger af, hvad der forventes at betale i forhold til garantien. Det kunne tænkes, at den restværdigaranti som leasingtager forpligter sig til, afspejler den forventede markedsværdi efter endt leasingperiode, hvorfor intet af restværdigarantien indregnes i leasingforpligtelsen. Det er dog et krav at revurdere leasingforpligtelsen løbende, hvor en eventuel hensættelse af restværdigaranti herefter kan blive aktuel⁴⁶.

Den interne rente udgør det afkast, som leasinggiver som minimum kan påregne at få på leasingaftalen. Eftersom den interne rente sjældent er oplyst, skal leasingtager selv beregne den interne rente. Hertil kræves der kendskab til følgende⁴⁷:

- Den ugaranterede restværdi: værdien af det leasede aktiv efter endt leasingperiode
- De udiskonterede minimumsbetalinger
- Dagsværdien af aktivet ved aftalens indgåelse
- Leasinggivers omkostninger i forbindelse med indgåelse af aftalen

I praksis kan det være vanskeligt at opgøre aftalens interne rente pålideligt, hvorfor det i sådanne tilfælde er acceptabelt at benytte virksomhedens marginale lånerente.

⁴⁶ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 577-581

⁴⁷ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 581-582

Indregning af leasingaktivet og -forpligtelsen skal ske når kontrollen af aktiver overgår til leasingtager – det er altså ikke afgørende, hvornår leasingaftalen underskrives⁴⁸.

Konsekvenser af ændringer i leasingaftaler

Ændringer i en leasingaftale kan for eksempel være ændringer til brugstiden, ændring af aktivet mv. Der er to typer af ændringer i en leasingaftale:

- Ændringer som fører til udvidelse af leasingaftalen, hvor prisen på udvidelsen ændres tilsvarende i henhold til stand-alone-prisen eller med en rabat som svarer til den rabat, som leasingtager har fået i den oprindelige leasingaftale (IFRS 16.44)
- Ændringer som ikke omfattes af IFRS 16.44 (IFRS 16.45)

Ændringer efter IFRS 16.44 behandles som en ny særskilt leasingaftale, med et nyt leasingaktiv og leasingforpligtelse. Ændringer efter IFRS 16.45 medfører en revurdering af leasingforpligtelsen ved opgørelsen af en ny diskonteringsfaktor, med en tilsvarende ændring af leasingaktivet.

Hvis der ikke er tale om en udvidelse af leasingaftalen, men derimod en indskrænkning, anses det som en delafståelse af et aktiv. Hvis leasingforpligtelsen inden ændringen udgør 1.000 og den nye leasingforpligtelse udgør 500, anses leasingaktivet som 50% afstået.

IAS 17 indeholder ikke regler om den regnskabsmæssige behandling ved ændringer i en leasingaftale, hvorfor den altid bliver betragtet som en ny aftale⁴⁹.

⁴⁸ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 575

⁴⁹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 591-593

Undtagelser

IFRS 16 giver mulighed for at undlade indregning i to tilfælde, som beskrevet i figuren nedenfor⁵⁰.

Lease definition - undtagelser

OBS: Vil blive indregnet som operationelle leasingkontrakter

Figur 5

Kortfristede leasingaftaler (short term leases):

Kortfristede aftaler defineres som leasingaftaler med en periode på maksimalt 12 måneder. Sådanne leasingaftaler behandles på samme måde som operationelle leasingaftaler efter IAS 17. Leasingydelserne indregnes lineært over leasingperioden og førstegangsydelser/ekstraordinære leasingydelser fordeles over leasingperioden.

I noterne til årsregnskabet skal følgende oplyses:

- Det beløb der er omkostningsført vedrørende kortfristede leasingaftaler
- Størrelsen på den resterende leasingforpligtelse
- Det skal oplyses at undtagelsen udnyttes (kortfristede leasingaftaler).

⁵⁰ Præsentation udarbejdet af KPMG vist til Cand.merc.aud forelæsning til Regnskab 1 – slide 61

En leasingaftale klassificeres ikke nødvendigvis som en kortfristet leasingaftale, blot fordi leasingaftalen løber over 12 måneder. Der skal tages hensyn til mulighed for forlængelse og vurderes, hvorvidt det er rimelig sikkert, at leasingtager vil udnytte optionen om forlængelse, som beskrevet under afsnittet *Leasingperiode*. Herudover lægges der vægt på leasingtagers historik med hensyn til forlængelse vedrørende tilsvarende aktiver. Hvis leasingaftalen indeholder en købsoption efter leasingperiodens udløb, kan leasingaftalen ikke klassificeres som en kortfristet leasingaftale, selvom optionen ikke anses fordelagtig og ikke forventes at blive udnyttet⁵¹.

Leasingaktiver med lav værdi (leases of low value items):

Man kan undlade indregning af leasingaktiver med lav værdi i balancen, som henholdsvis leasingaktiv og leasingforpligtelse. IASB har sat et beløb på USD 5.000 som grænse for aktiver med lav værdi. Grænsen gælder for alle virksomheder og afhænger derfor ikke af virksomhedernes specifikke væsentlighedsgrænser mv. Alle virksomheder, uanset størrelse og branche, bør komme frem til samme resultat ved vurdering af om et leasingaktiv kan undlade indregning på baggrund af værdien, da beløbsgrænsen er konstant. Som eksempler på sådanne aktiver kan nævnes tablets, PC'er, telefoner og kontormøbler. Vurderingen skal ske ud fra nyprisen på aktivet, selvom aktivet der leases er brugt; det kunne derfor ikke tænkes, at en bil kan karakteriseres som et leasingaktiv med lav værdi. Sådanne leasingaftaler behandles på samme måde som operationelle leasingaftaler efter IAS 17. Leasingydelserne indregnes lineært over leasingperioden og førstegangsydelser/ekstraordinære leasingydelser fordeles over leasingperioden.

I noterne til årsregnskabet skal følgende oplyses:

- Det beløb der er omkostningsført vedrørende leasingaktiver med lav værdi
- Det skal oplyses at undtagelsen udnyttes (leasingaktiver med lav værdi)

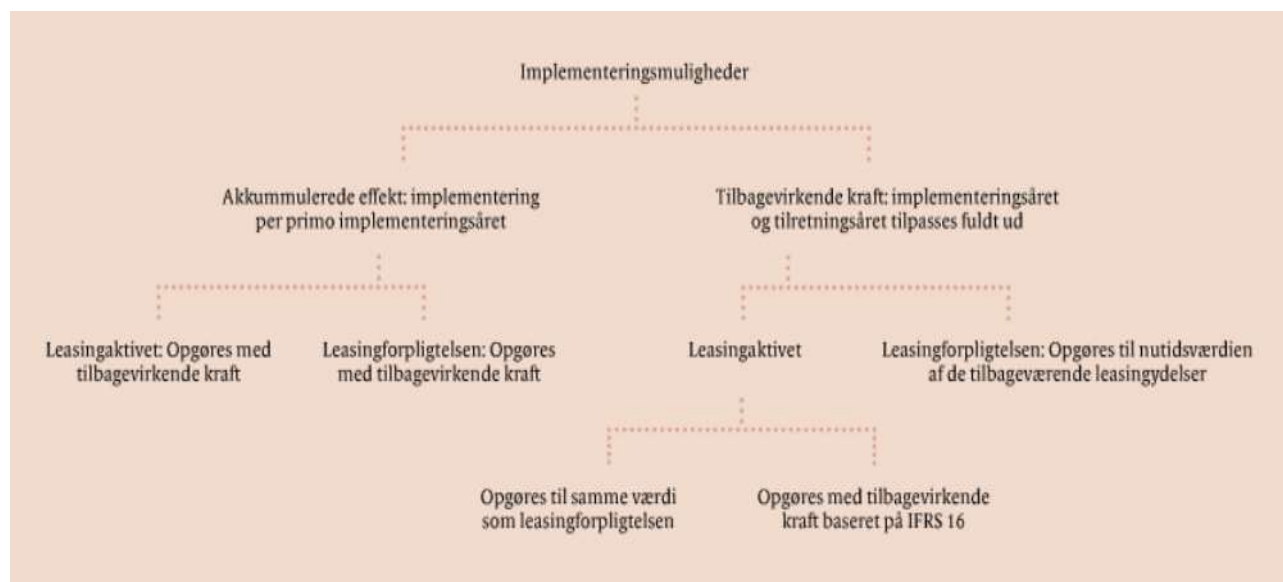
Væsentlighedsgrænsen på USD 5.000 skal vurderes aktiv for aktiv, der skal altså ikke ske en helhedsvurdering af alle aktiver under USD 5.000. Dog skal aktiver der er afhængige af andre

⁵¹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 568-569

aktiver eller er tæt forbundne med hinanden, vurderes som helhed. Grænsen på USD 5.000 skal betragtes, som en supplerende væsentlighedsregel ved siden af de sædvanlige væsentlighedsregler. Man kan altså bruge de sædvanlige væsentlighedsregler for at udelukke indregningen af leasingaktiver i balancen, som ikke falder ind under reglerne for leasingaktiver med lav værdi. Dette forudsætter, at det aktiverede beløb og den indregnede forpligtelse, ikke må afvige væsentligt fra det beløb, der ville have været indregnet under IFRS 16. Herudover må det omkostningsførte beløb ikke afvige væsentligt fra det beløb, der skulle have været omkostningsført efter IFRS 16, og påvirkningen på mellemtotaler, som fx EBITDA, må heller ikke afvige væsentligt.

De sædvanlige væsentlighedsregler ser på effekten samlet set, hvorimod lempelsesreglen i IFRS 16 på USD 5.000 reglen ser på det aktiv for aktiv, som beskrevet ovenfor. Anvendelsen af de sædvanlige væsentlighedsregler kræver derfor, at der skal foreligge et anlægskartotek eller lignende, så man kan vurdere hvorvidt regnskabstallene er retvisende og korrekte⁵².

Overgangsregler

Figur 6⁵³

⁵² Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 569-571

⁵³ Signatur, FSR, marts 2018 nummer 1, side 30 figur 1

Overgangsreglerne er opsummeret i figur 6 med nedenstående forklaring.

Overgangen til IFRS 16 kan ske på to forskellige måder: implementering med fuld tilbagevirkende kraft eller implementering ved anvendelse af lempelige overgangsregler. Virksomhederne kan vælge at førtidsimplementere eller senest overgå til at anvende de nye regler for regnskabsår der starter 1. januar 2019.

Ved anvendelsen af de simplificerede overgangsbestemmelser, kan man opgøre leasingforpligtelsen til nutidsværdien af den nuværende opgjorte operationelle leasingforpligtelse og enten indregne leasingaktivet til den samme værdi som leasingforpligtelsen eller opgøre leasingaktivet med fuld tilbagevirkende kraft efter IFRS 16; dog anvendes den samme rente, som anvendes ved beregning af leasingforpligtelsen på overgangsdatoen (altså ikke den oprindelige rente).

Kortfristede leasingaktiver og leasingaktiver med lav værdi falder under de almindelige undtagelsesregler i IFRS 16 og indregningen af disse kan undlades.

Sammenligningstal behøves ikke at tilpasses, hvis man anvender de lempelige overgangsregler. Hvis virksomhederne ønsker at rette sammenligningstallene, for at øge sammenligneligheden mellem regnskabsårene, skal virksomhederne implementere IFRS 16 med fuld tilbagevirkende kraft. Et alternativ for de virksomheder, der ønsker at oplyse effekten på sammenligningstallene er, at beskrive denne i noterne⁵⁴. Et andet alternativ er, at vise sammenligningstal uden fuld implementering med tilbagevirkende kraft, i ledelsesberetningen⁵⁵.

⁵⁴ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 595-596

⁵⁵ Signatur, FSR, marts 2018 nummer 1, side 30

Præsentation og oplysningskrav

Leasingaktiver

Leasingaktiver skal indregnes i balancen, som en særskilt post under aktiver eller i den kategori af aktiver, som leasingaktiverne vedrører. Investeringsjendomme må ikke indgå i den regnskabspost i balancen, som omfatter øvrige leasingaktiver, men skal derimod klassificeres sammen med øvrige investeringsjendomme eller alene, hvis det er virksomhedens eneste investeringsjendom.

Præsentationen af investeringsjendomme følger reglerne i IAS 40.

Hvis leasingaktiverne ikke oplyses særskilt (herunder investeringsjendomme), skal det oplyses i noterne, hvilken post de indgår i og med hvilke beløb. Herudover skal den bogførte værdi og afskrivninger pr. aktivtype oplyses i noterne.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser skal indregnes i balancen, som en særskilt post under passiver eller sammen med andre finansielle forpligtelser.

Hvis leasingforpligtelserne ikke oplyses særskilt, skal det oplyses i noterne, hvilken post de indgår i og med hvilke beløb. Herudover skal rentebeløbet vedrørende leasingforpligtelserne opgøres og der skal udarbejdes en forfaldsanalyse i overensstemmelse med IFRS 9, som skal oplyses i noterne.

Pengestrømsopgørelse

På samme måde som leasingydelserne skal opdeles i resultatopgørelsen, skal opdelingen også ske i pengestrømsopgørelsen. Afdrag på leasinggælden præsenteres som pengestrømme fra finansieringsaktivitet, og rentebetalinger præsenteres som pengestrømme fra driftsaktivitet. I visse tilfælde kan både afdrag og rentebetalinger præsenteres som pengestrømme fra finansieringsaktivitet, men det afhænger af den valgte regnskabspraksis. Øvrige betalinger som for eksempel kortfristede leasingaktiver eller variable leasingbetalinger, der ikke er indregnet i leasingforpligtelsen, præsenteres som pengestrømme fra driftsaktivitet.

Tilgangen af leasingaktivet i virksomhedens balance præsenteres som en non-cash-transaktion i pengestrømsopgørelsen, da leasing kun påvirker pengestrømmene via leasingydelsen.

Yderligere noteoplysninger

Udover de ovenfor nævnte noteoplysninger, skal virksomhederne opgøre leasingydelse på kortfristede leasingaftaler, leasingaktiver af lav værdi, variable leasingydelse med flere og oplyse disse i noterne.

Hvis virksomheden anvender reglerne om indregning af kortfristede leasingaftaler og leasingaftaler på leasingaktiver med lav værdi, skal det oplyses hvordan virksomheden har indregnet eller oplyst om disse.

Virksomhederne har ansvaret for, at regnskabsbruger har oplysninger nok til at forstå leasingaftalernes påvirkning på virksomhedens finansielle stilling, performance og pengestrømme; derfor skal virksomhederne vurdere hvilke øvrige kvalitative og kvantitative informationer, der er behov for og oplyse disse i noterne⁵⁶.

Påvirkning på resultatopgørelsen

Eftersom man ikke skelner mellem operationelle og finansielle leasingaftaler i IFRS 16, vil leasingydelse for operationelle leasingkontrakter udgiftsføres på en anderledes måde end man gjorde efter IAS 17. Leasingydelse blev udgiftsført under produktions- eller administrationsomkostninger (funktionsopdelt resultatopgørelse) eller andre eksterne omkostninger (artsopdelt resultatopgørelse). Alle leasingaftaler indregnes i balancen, hvorfor det er afskrivninger og rentekomkostninger der udgiftsføres i resultatopgørelsen.

Skemaet nedenfor er taget direkte fra bogen (Årsrapport – efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS)

⁵⁶ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 597-598

	Artsopdelt	Funktionsopdelt
Produktions, distributions- og administrationsomkostninger	N/A	Falder, da omkostningsposterne ikke længere påvirkes af renter på leasinggælden.
Andre eksterne omkostninger	Falder, da andre eksterne omkostninger ikke længere påvirkes af leasingydelsen.	N/A
EBITDA	Stiger, da EBITDA ikke længere påvirkes af leasingydelsen.	N/A
Afskrivninger	Stiger, på grund af afskrivning på leasingaktiver.	N/A
Operationelt resultat	Stiger, da renter på leasinggælden ikke længere påvirker operationelt resultat.	Stiger, fordi renter på leasing ikke længere påvirker operationelt resultat.
EBIT	EBIT stiger, da kun afskrivninger på leasingaktiver påvirker EBIT (mod tidligere hele leasingydelsen på operationelle leasingaftaler) Renterne indregnes som finansielle omkostninger.	EBIT stiger, da kun afskrivninger på leasingaktiver påvirker EBIT (mod tidligere hele leasingydelsen på operationelle leasingaftaler) Renterne indregnes som finansielle omkostninger.
Finansielle omkostninger	Stiger på grund af renter på leasinggælden.	Stiger på grund af renter på leasinggælden.

⁵⁷ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 549-550

Årets resultat	Kan gå begge veje, afhængig af om påvirkning af renter på leasinggælden er positiv eller negativ i forhold til den lineære leasingydelse på operationelle kontrakter.	Kan gå begge veje, afhængig af om påvirkning af renter på leasinggælden er positiv eller negativ i forhold til den lineære leasingydelse på operationelle kontrakter.
-----------------------	---	---

6.5 Delkonklusion

Overgangen fra IAS 17 til IFRS 16 påvirker virksomhedernes regnskaber væsentligt, da man ikke længere skelner mellem operationelle og finansielle leasingaftaler, som man gjorde under IAS 17, men derimod indregner som udgangspunkt alle leasingaftaler i balancen. Dog findes der to undtagelser for indregning i balancen efter IFRS 16:

1. Kortfristede leasingkontrakter; altså kontrakter med en leasingperiode på under 12 måneder.
2. Leasingkontrakter vedrørende aktiver med lav værdi; altså leasingaktiver med en nyværdi på under USD 5.000.

Den nye regnskabsstandard medfører større administrativt arbejde for virksomhederne, men den har også præciseret og lempeliggjort nogle områder i forhold til IAS 17. Som eksempler kan nævnes præcisering af krav og muligheder ved ændring af en leasingaftale og at leasingaftaler på grunde og bygninger ikke længere skal behandles som to forskellige leasingaftaler.

Eftersom næsten alle leasingkontrakter skal indregnes i virksomhedernes balance, forventes dette at øge sammenligneligheden mellem virksomheder i samme branche. Hvor man førhen kunne vælge at fremstå som en asset light virksomhed ved at lease på operationelle leasingkontrakter, kan man det ikke længere, da disse kontrakter også skal indregnes i virksomhedens balance.

7. HVILKE SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER GIVER DET FOR DEN AKTUELLE SKAT, HVIS EN LEASINGKONTRAKT ER EN OPERATIONEL ELLER FINANSIEL KONTRAKT?

Som vi konkluderede ovenfor i redegørelsen om IAS 17 og IFRS 16, så er der stor forskel på den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter efter IAS 17, alt afhængigt af om det er en operationel eller en finansiell kontrakt, der er tale om. Det er også interessant at undersøge, om der er en forskel på det skattemæssige fradrag, ved den skattemæssige behandling af henholdsvis operationelle eller finansielle leasingkontrakter. Der tages kun udgangspunkt i danske skatteregler og påvirkning på udskudt skat behandles ikke nedenfor eller i øvrige dele af opgaven.

For at forstå hvorfor der muligvis er en forskel på den skattemæssige behandling, er det først og fremmest vigtigt at vide, at der gives fradrag for aktiver i balancen ved skattemæssige afskrivninger, mens fradraget for driftsomkostninger, som ikke aktiveres, gives i den periode de vedrører.

Fradrag for driftsomkostninger

Ifølge Statsskatteloven § 6 litra a kan man fradrage driftsomkostninger, dvs. udgifter, som i årets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten, herunder ordinære afskrivninger. Dette gælder blandt andet, omkostninger til leasingydelser af aktiver, som opfylder betingelserne i SL § 6, a. Ved operationelle leasingkontrakter, udgiftsføres leasingydelserne i den periode de vedrører, både i skatteregnskabet og i årsrapporten.

Fradrag for aktiver i balancen

Som nævnt i SL § 6, er der også fradrag for skattemæssige afskrivninger. Afskrivningsmetoden afhænger af hvilket aktiv der afskrives på. Driftsmidler afskrives efter saldometoden med maksimum 25% årligt. Hvis en virksomhed køber et driftsmiddel til kr. 1.000.000, vil afskrivningen se således ud:

År 1

Driftsmiddelsaldo primo	0
Tilgang	1.000.000
Skattemæssige afskrivninger (25%)	-250.000
Driftsmiddelsaldo ultimo	750.000

År 2

Driftsmiddelsaldo primo	750.000
Tilgang	0
Skattemæssige afskrivninger (25%)	-187.500
Driftsmiddel ultimo	562.500

Som illustreret ovenfor, er de fradragsberettigede afskrivninger i år 1 på kr. 250.000, mens de i år 2 er på kr. 187.500. Hvis der var tale om et aktiv, som ikke opfylder betingelserne for at opfylder betingelserne for aktivering i balancen, men som opfylder betingelserne for fradragsret i SL § 6 litra a, ville hele købsprisen på kr. 1.000.000 fradrages i år 1.

7.1 Skattemæssig behandling af leasingydelser ved finansielle leasingkontrakter:

Fradrag af leasingydelser:

Ved operationelle leasingkontrakter, bliver leasingydelserne udgiftsført på samme måde som almindelige driftsomkostninger direkte i resultatopgørelsen – her er der ikke behov for at korrigere ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Ved finansielle leasingkontrakter, bliver eksempelvis den leasede produktionsmaskine aktiveret i balancen, men skal dog ikke indgå i driftsmiddelsaldoen, som de øvrige driftsmidler. Ved opgørelsen af årets skattemæssige afskrivninger, reducerer man de leasede aktiver ud af opgørelsen, som vist nedenfor – vi antager at leasingaktivet er indregnet til 1.000.000 kr. i balancen:

Driftsmiddelsaldo primo	10.000.000
Årets tilgang	3.000.000
Heraf leasingaktiver	<u>-1.000.000</u>
Årets tilgang herefter	2.000.000
<i>Mellemtotal</i>	<i>12.000.000</i>
Skattemæssige afskrivninger (25%)	<u>-3.000.000</u>
Driftsmiddelsaldo ultimo	9.000.000

Fradraget for leasingaktiver ved en finansiell leasingkontrakt gives på samme måde som ved operationelle leasingkontrakter – man tilbagefører alle de regnskabsmæssige afskrivninger og opgør alle leasingydelse betalt for regnskabsåret, som skal reducere den skattepligtige indkomst.

7.2 Delkonklusion:

De undersøgelser og regneeksempler der er udført i dette undersøgelsesspørgsmål leder frem til, at der ikke er en forskel rent skattemæssigt, hvis der er tale om en operationel (ingen aktivering i balancen efter IAS 17) eller en finansiell leasingkontrakt (aktivering i balancen). Dette betyder, at overgangen til IFRS 16, hvor alle leasingkontrakter skal aktiveres i balancen, uanset om det er en operationel eller finansiell leasingkontrakt, ikke medfører en effekt på slatskatten, og dermed ikke har en effekt på resultat efter skat.

8. HVORDAN VILLE REGNSKABSTALLENE OG NØGLETALLENE FOR DSV SE UD I 2017, HVIS IFRS 16 VAR FØRTIDSIMPLEMENTERET?

8.1 Introduktion til casevirksomhed

Tidligere har vi redegjort for teorien og indholdet af den nuværende regnskabsstandard IAS 17 og den nye regnskabsstandard IFRS 16. I de kommende afsnit vil vi analysere og anvende den nye leasingstandard på DSV, som er vores valgte casevirksomhed. Vi har valgt DSV som casevirksomhed, da virksomheden er i transportbranchen og er kendetegnet ved at fremstå som en asset light virksomhed, hvorfor DSV bliver stærkt påvirket af implementering af IFRS 16.

Som nævnt tidligere i opgaven har den nye regnskabsstandard særlig effekt på virksomheder, som har mange operationelle leasingaftaler. Særligt virksomheder i transportbranchen har mange operationelle leasingaktiver og derfor har vi vurderet, at DSV som en casevirksomhed vil være relevant til opgavens indhold. I årsrapporten 2017 for DSV er der oplyst, at virksomheden både har finansielle og operationelle leasingaktiver. Leasingaktiver på finansielle leasingkontrakter er allerede indregnet i balancen, da den gamle regnskabsstandard IAS 17 ligeledes kræver indregning i balancen ved denne type kontrakter. Virksomhedens operationelle leasingkontrakter skal senest fra 1. januar 2019 indregnes i balancen som leasingaktiver og -forpligtelser, medmindre virksomheden vælger at førtidsimplementere reglerne i IFRS 16. DSV har i deres årsrapport for 2016 oplyst, at de på nuværende tidspunkt ikke ville indregne operationelle leasingaktiver og leasingforpligtelser efter de nye regler i IFRS 16, selvom regnskabsstandarden var godkendt hos de amerikanske myndigheder. Begrundelsen for dette var, at EU-kommissionen på daværende tidspunkt ikke havde gennemgået og godkendt den nye regnskabsstandard. I årsrapporten for 2016 oplyste DSV, at hvis regnskabsstandarden blev godkendt af EU Kommissionen ville de fra regnskabsåret 2017 anvende den nye leasingstandard. EU Kommissionen godkendte den nye leasingstandard i slutningen af 2017⁵⁸. Ved gennemgang af DSV's årsrapport for 2017 har virksomheden ikke implementeret de nye regler for behandling af leasing.

⁵⁸ Signatur, FSR, marts 2018 nummer 1, side 29.

Vi har ikke adgang til indgåede operationelle leasingaftaler for DSV, hvorfor vi er nødsaget til at foretage nogle forudsætninger for virksomhedens leasingaftaler. Vi har den 5. april 2018 interviewet DSV's koncernregnskabschef, hvor vi fik en bekræftelse på, at vores udarbejdede reformulering af årsrapporten samt udarbejdede nøgletal er realistiske og tæt på de faktiske forhold; dette bekræfter endvidere at vores forudsætninger har været rimelige. I bilag 1 fremgår vores notat af interviewet med Christian Huus, som er koncernregnskabschef for DSV.

8.2 Finansielle situation

DSV er en dansk transport virksomhed og er børsnoteret på den danske børs Nasdaq OMX Copenhagen. DSV aflægger deres koncernregnskab efter de gældende internationale regnskabsstander. Da virksomheden har pligt til at aflægge regnskab efter internationale standarder, anvender virksomheden på nuværende tidspunkt IAS 17 til behandling af leasing.

I 2016 havde DSV en nettoomsætning på DKK mio. 67.747 og i 2017 lå omsætningen på DKK mio. 74.901 – dette er en procentstigning på cirka 10 %. Ledelsen i DSV har i deres uddrag af DSV's årsrapport 2017 oplyst, at særligt DSV Air & Sea, DSV Road og DSV Solutions har haft vækst, som dermed har påvirket både omsætningen og bundlinjen positivt. Denne vækst på virksomheden tre forretningsområder afspejler sig udover omsætningen også på virksomhedens bundlinje. Årets resultat i 2016 var på DKK mio. 1.678 og i 2017 var årets resultat på DKK mio. 3.012 – en stigning på cirka 79%.

Ved gennemgang af DSV's balance har der ikke været større ændringer i 2017 i forhold til 2016. Balancesummen lå i år 2016 på DKK mio. 40.367 og i 2017 på DKK mio. 38.388. Forholdet mellem lang- og kortfristede aktiver har heller ikke ændret sig væsentligt i perioden, og dette er yderligere sammenlignet med regnskabsårene 2014, 2015 og 2016. Det samme er gældende for passivsiden med forholdet mellem de lang- og kortfristede forpligtelser, som ligeledes er sammenlignet med regnskabsårene 2014, 2015 og 2016.

8.3 Aktiver

DSV er en global transport- og speditiønsvirksomhed, som tilbyder logistik og transport til hele forsyningskæden for deres kunder. DSV's forretningsmodel går på, at virksomheden ikke selv skal eje aktiver, den såkaldte Asset light model⁵⁹. Asset light modellen går ud på, at virksomheden ikke vejer tungt på aktivsiden, altså ved blandt andet ikke at have for høje varelager, mange anlægsaktiver mv. Anlægsaktiverne som købes eller leases på finansielle leasingkontrakter, påvirker balancen i opadgående retning, mens anlægsaktiver som leases på operationelle leasingkontrakter ikke indregnes i balancen (IAS 17) og dermed kan virksomhederne have de nødvendige aktiver og stadig fremstå som asset light. Ved vores møde med koncernregnskabschefen blev der nævnt, at virksomheden havde indgået aftaler med vognmænd over hele verdenen til transport og spedition af varer til kunderne. Ved gennemgang af årsrapportens note 3.5 vedrørende operationelle leasingaktiver kan vi se, at de største leasingaktiver DSV har, er ejendomme. DSV's ejendomme består blandt andet af varehuse, som de har i Danmark samt andre strategiske placeringer i udlandet. Derudover har DSV aktiver, som består af trailer til lastbiler, truck, kontorartikler, it-systemer samt personbiler til ledende ansatte. Koncernregnskabschefen oplyste endvidere, at DSV har mange operationelle leasingaktiver, samt at fordeling mellem grunde og bygninger og øvrige aktiver var på ca. 80 % på grunde og bygninger og 20 % på øvrige anlægsaktiver.

DSV aktivsum for 2017 udgør i alt DKK mio. 38.388 hvoraf de langfristede aktiver udgør i alt DKK mio. 20.226 og de kortfristede aktiver udgør i alt 18.162. Selskabets immaterielle og materielle anlægsaktiver udgør DKK mio. 19.004, svarende til 49,51 % af balancesummen. Ved gennemgang af forholdet i selskabets materielle anlægsaktiver udgør de immaterielle anlægsaktiver DKK mio. 16.573 og de materielle anlægsaktiver DKK mio. 2.431.

I noten om selskabets materielle anlægsaktiver, er det oplyst at de finansielle leasingkontrakter udgør DKK mio. 254 svarende til 10,45 % af de samlede materielle anlægsaktiver i DSV. De 10,45% kan udtrykkes for, at selskabet har lejet 10,45 % af selskabets aktiver, og resterende materielle anlægsaktiver er ejet af DSV. Ved overordnet gennemgang af tidligere regnskaber har vi

⁵⁹ Uddrag af DSV'S årsrapport 2017 side 4

konstateret, at forholdet nogenlunde er det samme for de materielle anlægsaktiver. Vi mener derfor, at det er interessant at se på selskabets operationelle leasingkontrakter, som de har indgået. I det efterfølgende afsnit vil vi se på DSV's operationelle leasingaktiver.

8.4 Operationelle leasing

I årsrapporten for DSV omhandler note 3.5 virksomhedens operationelle leasing forpligtelser, hvor der oplyses om operationelle leasing på grunde og bygninger på DKK mio. 8.779 og andre anlæg, driftsmateriel og inventar på DKK mio. 1.619. Der er oplyst, at løbetiden for leasingaftaler vedrørende grunde og bygninger er normalt op til 10 år og løbetiden for andre anlæg, driftsmateriel og inventar er normalt op til 5 år. I samme note er der oplyst, at der for regnskabsåret er driftsført DKK mio. 1.997 for grunde og bygninger og for andre anlæg, driftsmateriel og inventar er der i regnskabsåret driftsført DKK mio. 905.

De samlede operationelle leasingforpligtelser for 2017 udgør DKK mio. 10.398, som er svarende til 27 % af virksomhedens samlede balancesum. De ovennævnte operationelle leasingforpligtelser har på nuværende tidspunkt ingen effekt på virksomhedens balance, idet virksomheden anvender IAS 17 til indregning og måling. Ved overgang til den nye regnskabsstandard IFRS 16 vil disse leasingforpligtelser indregnes i balancen. I de efterfølgende afsnit vil dette gennemgås.

8.5 Effekten på DSV's årsrapport

I dette afsnit vil vi analysere DSV's årsrapport for 2017, både som det er nu og som det ville se ud, hvis virksomheden havde førtidsimplementeret IFRS 16. Implementering af IFRS 16 vil resultere i stor påvirkning på DSV's årsrapport, som vi belyser i de kommende afsnit. Da vi ikke har adgang til virksomhedens leasingkartotek eller lignende, og ikke kan få de faktiske data, bliver vi nødt til at bruge nogle forudsætninger. Vi må antage, at virksomheden har indregnet finansielle leasingaftaler korrekt og vurderet klassifikationen.

Som beskrevet i redegørelsen om de forskellige overgangsmetoder til IFRS 16, kan DSV enten overgå ved implementering med fuld tilbagevirkende kraft eller implementering ved anvendelse af lempelige overgangsregler uden at tilrette sammenligningstal. Ved vores reformulering og

beregning af nøgletallene mv., anvender vi implementering ved anvendelse af lempelige overgangsregler uden at tilrette sammenligningstal. Det vil sige, at operationelle leasingaktiver opgøres til samme værdi som nutidsværdien af leasingforpligtelsen.

DSV har indgået operationelle leasingkontrakter på DKK mio. 10.398, svarende til 27 % af virksomhedens balancesum. I note 3.5 er der oplyst om forfaldsperioder for virksomheden operationelle leasingforpligtelser. Dette er ifølge IAS 17 et notekrav i årsrapporten.

Nedenstående er note 3.5, som omhandler forfaldstidspunkter for virksomheden operationelle leasingforpligtelser:

Grunde og bygninger			Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		
Note 3.5			Note 3.5		
I mio. kr	2017	2016	I mio. kr	2017	2016
Inden for 1 år	1.847	1.701	Inden for 1 år	685	638
Mellem 1 - 5 år	4.791	4.353	Mellem 1 - 5 år	922	903
Efter 5 år	2.141	2.173	Efter 5 år	12	32
I alt	8.779	8.227	I alt	1.619	1.573

Figur 7

Som det fremgår af ovenstående figur 7 udgør DSV's samlede operationelle leasingforpligtelser på DKK mio. 10.398 (8.779+1.619). Det forudsættes, at virksomheden har opnået brugsretten til de operationelle leasingaktiver og at de opfylder betingelserne for indregning af et leasingaktiv i IFRS 16. Som nævnt under redegørelsen af IFRS 16, kan virksomheden undlade at indregne leasingaktiver hvor leasingperioden er under 12 måneder i balancen. Det fremgår af figur 7, at DKK mio. 2.532 (1.847+685) forfalder inden for de kommende 12 måneder, dog forudsætter vi, at de kortfristede leasingforpligtelser vedrører leasingaftaler med en leasingperiode på mere end 12 måneder og derfor ikke skal ses separat.

Der er i årsrapporten for 2017 oplyst i note 3.5 at der for 2017 er omkostningsført leasingomkostninger på DKK mio. 2.902. Ved implementering af den nye regnskabsstandard IFRS 16 skal leasingomkostninger ikke længere omkostningsføres som driftsomkostninger, men til

gengæld fordeles over afskrivninger og renteomkostninger. I årsrapporten for 2017 er der ikke oplyst om en diskonteringsrente eller virksomhedens alternative lånerente, hvorfor vi selv har beregnet DSV's marginale lånerente. Den marginale lånerente er beregnet således:

$$\text{Marginale lånerente} = \frac{\text{Nettofinansieringsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlig nettorentebærndegæld} * 100}$$

$$\text{Marginale lånerente} = (358 - 92) / ((5.575 + 8.299) / 2) * 100 = \underline{\underline{3,85 \%}}.^{60}$$

Resultatopgørelse:

Nedenstående er DSV's resultatopgørelse for 2016 og 2017:

Resultatopgørelse	2016	2017
Dkk mio.		
Nettoomsætning	67.747	74.901
Direkte omkostninger	51.909	58.296
Bruttofortjeneste	15.838	16.605
Andre eksterne omkostninger	3.307	3.110
Personaleomkostninger	8.281	7.831
Resultat af primær drift før afskrivninger og særlige poster	4.250	5.664
Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	775	786
Resultat af primær drift før særlige poster	3.475	4.878
Særlige poster, nettoomkostninger	1.002	525
Finansielle indtægter	222	94
Finansielle omkostninger	406	650
Resultat før skat	2.289	3.797
Skat af årets resultat	611	785
Årets resultat	1.678	3.012

Figur 8

⁶⁰ Årsrapport 2017 side 17 og side 56

Som det fremgår af virksomhedens resultatopgørelse har DSV på bundlinjen et positivt resultat på DKK mio. 3.012. Der er som tidligere nævnt, at leasingomkostninger for 2017 udgør DKK mio. 2.902, som allerede indgår under direkte omkostninger og andre eksterne omkostninger. Ved implementering af IFRS 16 skal leasingomkostninger fordeles over afskrivninger og renter. Den beregnede diskonteringsrente anvendes ved implementering af IFRS 16.

Nedenstående resultatopgørelsen efter implementering af IFRS 16:

Resultatopgørelse	2016	2017	Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Dkk mio.				
Nettoomsætning	67.747	74.901		74.901
Direkte omkostninger	51.909	58.296	-1.774	56.522
Bruttofortjeneste	15.838	16.605		18.379
Andre eksterne omkostninger	3.307	3.110	-1.128	1.982
Personaleomkostninger	8.281	7.831		7.831
Resultat af primær drift før afskrivninger og særlige poster	4.250	5.664		8.566
Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	775	786	2.558	3.344
Resultat af primær drift før særlige poster	3.475	4.878	-2.558	5.222
Særlige poster, nettoomkostninger	1.002	525		525
Finansielle indtægter	222	94		94
Finansielle omkostninger	406	650	344	994
Resultat før skat	2.289	3.797	-2.902	3.797
Skat af årets resultat	611	785		785
Årets resultat	1.678	3.012	0	3.012

Figur 9

Som det fremgår af resultatopgørelsen efter implementering af IFRS 16 i figur 9, er der ikke ændringer på bundlinjen. Dette skyldes at der sker en fordeling af de faktiske omkostninger som er oplyst i note 3.5. Renteomkostningerne er fundet ved at anvende den beregnede marginale lånerente på de 3,85 %. Dette udgør DKK mio. 344, som er fundet ved at gange renten med forpligtelsen af operationelle leasingforpligtelser. De resterende faktiske omkostninger til operationel leasing er herefter indregnet under afskrivninger på immaterielle og materielle

aktiver. Dette bunder ud i, at der ikke er en effekt på resultatopgørelsen, da de faktiske omkostninger blot reklassificeres i resultatopgørelsen.

Det fremgår af note 2.4 i årsrapporten for 2017, at en del af de andre eksterne omkostninger bliver overført til direkte omkostninger. Dette skyldes, at en del af omkostningerne til bygninger og nogle materielle anlægsaktiver har en direkte påvirkning på omsætningen. Vi har i vores reformulering af resultatopgørelsen også fordelt leasingomkostningerne forholdsvist på direkte og andre eksterne omkostninger. Beregningen er illustreret nedenfor.

Nedenfor fremgår note 2.4 Andre eksterne omkostninger:

Note 2.4 Andre eksterne omkostninger

	2016	2017
Andre eksterne omkostninger	7.238	8.002
Overført til direkte omkostninger	-3.931	-4.892
	3.307	3.110
Fordeling i procent	54%	61%
	46%	39%
Fordeling af operationelle leasingomkostninger på DKK mio 2.902		
Direkteomkostninger		1.774
Andre eksterne omkostninger		1.128
I alt		2.902

Figur 10

Ved gennemgang af note 2.4 kan vi se, at DKK mio. 4.892 bliver overført til direkte omkostninger. Vi har på baggrund af denne oplysning beregnet os frem til, at 61 % af de faktiske omkostninger til operationelle leasingomkostninger vedrører direkte omkostninger. De resterende på 39 % vedrører herefter andre eksterne omkostninger.

Balance

Balance		
Aktiver	2016	2017
Dkk mio.		
Immaterielle aktiver	17.247	16.573
Materielle aktiver	3.334	2.431
Andre tilgodehavender	317	257
Udskudt skat	1.031	965
Langfristede aktiver i alt	21.929	20.226
Tilgodehavender fra salg af tjenesteydelser	12.338	12.557
Igangværende services	1.443	1.762
Andre tilgodehavender	2.142	1.778
Likvide og likvide reserver	1.714	1.348
Aktiver bestemt til salg	801	717
Kortfristede aktiver i alt	18.438	18.162
Aktiver i alt	40.367	38.388

Figur 11

Som det fremgår af figur 11 har DSV relativt store værdier liggende indenfor immaterielle anlægsaktiver, som vedrører blandt andet goodwill. Ved gennemgang af uddrag af DSV'S årsrapport 2017 bliver der nævnt om opkøb af andre konkurrentvirksomheder i transportbranchen⁶¹. Ved disse opkøb opnås der goodwill, som indregnes under immaterielle anlægsaktiver. Senest har DSV i 2016 opkøbt den amerikanske transport virksomhed, UTI Worldwide for DKK mio. 9.000⁶². Ved gennemgang af årsrapporten for 2016 er virksomhedens immaterielle anlægsaktiver steget fra DKK mio. 8.996 i 2015 til DKK mio. 17.247 i 2016⁶³. Dette er goodwill i forbindelse med opkøbet. Derudover er der ingen særlige ændringer i virksomhedens anlægsaktiver i 2017, da disse er på niveau med 2016. Ved implementering af IFRS 16 skal DSV indregne operationelle leasingaftaler under materielle anlægsaktiver, hvorfor der vil ske en stigning på materielle anlægsaktiver. I figur 7 har virksomheden indgået operationelle leasingaftaler på DKK mio. 10.398. Vi har som tidligere nævnt antaget, at leasingperioden for disse operationelle leasingaftaler er mere end 12 måneder, samt at de opfylder betingelserne for

⁶¹ Uddrag af DSV'S årsrapport 2017 side 4

⁶² <https://www.business.dk/transport/dsv-er-paa-udkig-efter-nye-opkoeb>

⁶³ Årsrapport 2016 side 48

indregning i balancen efter den nye regnskabsstandard IFRS 16. For at vi kan indregne operationelle leasingaftaler i balancen kræver det, at vi beregner nutidsværdien af leasingforpligtelsen.

mDKK	Grunde og bygninger	Andre anlæg, driftsmaterie l og inventar	Total
Leasingforpligtelser jf. note 3.5	8.779	1.619	10.398
Betaling af operationelle leasing			
Årlig betaling jf. note 3.5	1.997	905	2.902
Kalkuleret løbetid i år	4,4	1,8	
Intern rente	3,85%	3,85%	
Diskonteringsfactor	0,85	0,93	
Nutidsværdi af operationelle leasing	7.436	1.513	8.949

Figur 12

Som det fremgår af figur 12 har vi beregnet en gennemsnitlig løbetid af DSV's operationelle leasingforpligtelser. I note 3.5 er der oplyst, at operationelle leasingforpligtelser for grunde og bygninger udgør DKK mio. 8.779 og der har i året 2017 været faktiske omkostninger på DKK mio. 1.997, som er indregnet i resultatopgørelsen. På baggrund af denne oplysning har vi fundet det kalkuleret løbetid ved at dividere de DKK mio. 8.779 med DKK mio. 1.997. For operationelle leasingforpligtelser af grunde og bygninger er den kalkuleret løbetid i år på 4,4 år. Dernæst har vi anvendt den tidligere beregnede marginale lånerente på 3,85 % for at finde nutidsværdien af grunde og bygninger og derefter beregnet en diskonteringsfaktor, som beregnes af kalkuleret løbetid og marginale lånerente.

Som det fremgår af figur 12 udgør nutidsværdien DKK mio. 8.949 for DSV's operationelle leasingforpligtelser. Dette indregnes under materielle aktiver og samme værdi indregnes under henholdsvis lang- og kortfristede forpligtelser under passiverne.

Ved implementering af IFRS 16 vil de DKK mio. 8.949 indregnes under materielle anlægsaktiver, således at denne regnskabspost stiger fra DKK mio. 2.431 til DKK mio. 11.380.

Nedenstående er aktiver med implementering af IFRS 16:

Balance				
	2016	2017	Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Aktiver				
Dkk mio.				
Immaterielle aktiver	17.247	16.573	-	16.573
Materielle aktiver	3.334	2.431	8.949	11.380
Andre tilgodehavender	317	257	-	257
Udskudt skat	1.031	965	-	965
Langfristede aktiver i alt	21.929	20.226	8.949	29.175
Tilgodehavender fra salg af tjenesteydelser	12.338	12.557	-	12.557
Igangværende services	1.443	1.762	-	1.762
Andre tilgodehavender	2.142	1.778	-	1.778
Likvide og likvide reserver	1.714	1.348	-	1.348
Aktiver bestemt til salg	801	717	-	717
Kortfristede aktiver i alt	18.438	18.162	-	18.162
Aktiver i alt	40.367	38.388	8.949	47.337

Figur 13

Som det fremgår af figur 13 stiger DSV's materielle anlægsaktiver ved implementering af IFRS 16. DSV's aktiver stiger fra DKK mio. 38.388 til DKK mio. 47.337, svarende til en procentstigning på 23,31 %. Ved efterfølgende behandling af disse leasingaktiver skal DSV afskrive over leasingaktivernes levetid eller leasingperioden, hvis denne er kortere.

Under passiverne sker der også en ændring efter implementering af IFRS 16. Nedenfor fremgår DSV's passiver ved implementering af IFRS 16:

	2016	2017	Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Passiver				
Dkk mio.				
Aktiekapital	190	190	-	190
Reserver	13.226	14.645	-	14.645
Aktionærerne i DSV A/S' andel af egenkapitalen	13.416	14.835	-	14.835
Minoritetsinteresser	-38	-26	-	-26
Egenkapital i alt	13.378	14.809	-	14.809
Udskudt skat	287	82	-	82
Pensioner og lignende forpligtelser	1.488	1.124	-	1.124
Hensatte forpligtelser	736	706	-	706
Finansielle forpligtelser	8.725	6.491	7.436	13.927
Langfristede forpligtelser i alt	11.236	8.403	7.436	15.839
Hensatte forpligtelser	462	383	-	383
Finansielle forpligtelser	1.358	495	1.513	2.008
Leverandørgæld	7.010	7.477	-	7.477
Igangværende services	2.435	2.539	-	2.539
Anden gæld	3.879	3.953	-	3.953
Selskabsskat	609	329	-	329
Kortfristede forpligtelser i alt	15.753	15.176	1.513	16.689
Forpligtelser i alt	26.989	23.579	8.949	32.528
Passiver i alt	40.367	38.388	8.949	47.337

Figur 14

Ved implementering af IFRS 16 skal der ligeledes indregnes leasingforpligtelser i passivsiden. Kortfristede gældsforpligtelser er kendetegnet ved at gælden forfalder inden for 1 år, og langfristede gældsforpligtelser er kendetegnet ved at gælden forfalder efter 1 år. Der er derfor foretaget en fordeling af leasingforpligtelsen. I figur 7 er de kortfristede leasingforpligtelser på DKK mio. 2.532. Der skal ligeledes beregnes nutidsværdi i både de kortfristede og langfristede leasingforpligtelser. Nutidsværdien af de kortfristede leasingforpligtelser er på DKK mio. 1.513, og er indregnet under finansielle forpligtelser under kortfristede gældsforpligtelser. De kortfristede gældsforpligtelser stiger fra DKK mio. 495 til DKK mio. 2.008. De langfristede leasingforpligtelser er på DKK mio. 7.931, hvor nutidsværdien udgør DKK mio. 7.436. De langfristede gældsforpligtelser stiger således fra DKK mio. 6.491 til DKK mio. 13.927.

Nedenfor fremgår beregning af nutidsværdi af tallene i figur 7:

Grunde og bygninger			Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		
Nutidsværdi			Nutidsværdi		
Note 3.5			Note 3.5		
I mio. kr	2017		I mio. kr	2017	
Inden for 1 år	1.847	1.564	Inden for 1 år	685	640
Mellem 1 - 5 år	4.791	4.058	Mellem 1 - 5 år	922	862
Efter 5 år	2.141	1.813	Efter 5 år	12	11
I alt	8.779	7.436	I alt	1.619	1.513

Figur 15

Overordnet set er der i forbindelse med implementering af IFRS 16 sket en forhøjelse af balancesummen på 23,31 %. En stigning af denne grad gør det interessant at undersøge effekten på DSV's nøgletal. I de efterfølgende afsnit behandles udvalgte nøgletal for DSV.

8.6 Nøgletalsanalyse

Det er særligt interessant at undersøge DSV's nøgletal før og efter implementering af den nye regnskabsstandard IFRS 16, da det forventes at implementeringen vil give en stor effekt på DSV's nøgletal. Der vil i opgaven gennemgås følgende nøgletal for DSV:

- Afkastningsgrad
- Overskudsgrad
- Aktivernes omsætningsagtighed
- EBITDA margin
- Soliditetsgrad
- Gældsætningsgrad
- Gearing

Nedenfor fremgår beregninger af ovennævnte nøgletal:

Nøgletal før implementering af IFRS 16	Nøgletal efter implementering af IFRS 16	Ændring
Afkastningsgrad 12,71%	Afkastningsgrad 11,03%	-1,67%
Overskudsgrad 6,51%	Overskudsgrad 6,97%	0,46%
Aktivernes omsætningshastighed 1,95	Aktivernes omsætningshastighed 1,58	-0,37
EBITDA margin 7,56%	EBITDA margin 11,44%	3,87%
Soliditetsgrad 38,58%	Soliditetsgrad 31,28%	-7,29%
Gældsætningsgrad 61,42%	Gældsætningsgrad 68,72%	7,29%
Gearing 1,79	Gearing 1,99	0,20

Figur 16

Afkastningsgrad

Afkastningsgraden viser virksomhedens evne til at skabe overskud af det investerede kapital.

Afkastningsgraden kaldes også for den ordinære forrentning, som angiver forrentningen i procent

af virksomhedens samlede aktiver. Nøgletallet for DSV ligger på 12,71 % før implementering af IFRS 16, hvilket anses for et tilfredsstillende niveau. Vurdering af tilfredsstillende niveau er sammenlignet med markedsrenten, som pt er historisk lav, tillagt et risikotillæg.

Afkastningsgraden reduceres til 11,03 % hvilket svarer til et fald 1,67 procentpoint efter implementering af IFRS 16. Dette er forventeligt, idet aktiverne stiger i forbindelse med indregning af leasingaktiver. Vi kan ligeledes bekræfte at afkastningsgraden efter implementering af IFRS 16 stadig ligger på et fint niveau. Efter implementering af IFRS 16 forrenter DSV ikke sine aktiver som tidligere, og dette kan give en indikation om, at virksomheden ikke længere er et lige så attraktivt et investeringsemne, hvis man udelukkende kigger på det forringede nøgletal. Det skal dog bemærkes, at professionelle regnskabslæser ikke vil lade sig påvirke af dette fald, da man hele tiden har haft adgang til oplysninger om ej indregnede aktiver og forpligtelser.

Overskudsgrad

Overskudsgraden viser, hvor stor en del af virksomhedens omsætning, som overskuddet udgøres af. Man kan sige, at tallet er et mål for virksomhedens samlede indtægts-/omkostningstilpasning. Ved en høj overskudsgrad skal det forstås, at virksomheden er god til at omsætte indtægter til overskud, altså at kunne holde sine omkostninger nede. Ved implementering af IFRS 16 påvirkes DSV's overskudsgrad positivt, idet overskudsgraden er steget fra 6,51 % til 6,97 %, svarende til en stigning på 0,46 procentpoint. Stigningen i overskudsgraden skyldes, at der efter implementering af IFRS 16 sker en reklassifikation af leasingomkostninger, som fordeles over afskrivninger og renter. Overskudsgraden beregnes af resultat af primære drift før finansielle poster, og dermed påvirkes nøgletallet positivt, som følge af reklassifikationen af renter.

Aktivernes omsætningsagtighed

Aktivernes omsætningshastighed viser hvor meget af virksomhedens omsætning der generes pr. krone aktiver. Før implementering af IFRS 16, genererede DSV en omsætning, der var på størrelse med 1,95 gange af virksomhedens aktiver. Efter implementering af IFRS 16 falder virksomhedens

aktivernes omsætningshastighed til 1,58 gange. Ved at implementere IFRS 16 medfører dette et forringet billede af DSV's effektivitet i anvendelsen af den investerede kapital.

Det er forventeligt med et fald, idet operationelle leasingaftaler holdes ude for balancen før implementering af IFRS 16. Ved implementering af IFRS 16 indregnes DSV's operationelle leasingaftaler under balancen, mens DSV's nettoomsætning er uændret ved implementeringen.

Som nævnt tidligere under behandling af DSV's aktiver stiger disse med 23,31 %, hvilket anses for at være væsentligt efter indregning af operationelle leasingaftaler. DSV går fra at ligne en asset light virksomhed til en virksomhed med tunge investeringer i aktiver.

EBITDA margin

EBITDA margin viser virksomhedens evne til at skabe overskud af den primære drift og derved tilpasse virksomhedens omkostninger inden investeringsomkostninger i forhold til omsætningen. Ved implementering af IFRS 16 påvirkes EBITDA margin positivt, idet DSV's leasingudgifter ikke omkostningsføres som driftsomkostninger, men at der i stedet afskrives på et aktiv og betales renter for den dertilhørende leasingforpligtelse.

EBITDA margin stiger med 3,87 procentpoint efter implementering af IFRS 16 og dette er forventeligt, idet leasingudgifter indregnes under afskrivninger og renter frem for direkte og andre eksterne omkostninger. EBITDA margin ligger på 7,56 % før implementering af IFRS 16 og efter implementering forhøjes EBITDA margin til 11,44 %.

Stigningen i EBITDA kan have en påvirkning på eventuelle bonusaftaler med virksomhedens ansatte, da disse i nogle tilfælde afhænger af EBITDA margin. Virksomhederne skal genforhandle sådanne aftaler med de ansatte, så aftalerne tilpasses den ændring på nøgletallet, som IFRS 16 medfører.

Selvom EBITDA margin er stigende efter implementering af IFRS 16, vil professionelle regnskabslæser ikke lade sig påvirke af denne stigning, da omkostningen blot reklassificeres i resultatopgørelsen.

Soliditetsgrad

Soliditetsgraden viser virksomhedens evne til at bære et tab og hvor stor en procentdel af virksomhedens kapital kan mistes, inden fremmedkapital berøres. Soliditetsgraden for DSV ligger på 38,58 % før implementering af IFRS 16, og denne falder med 7,29 procentpoint således at soliditetsgraden ligger på 31,28 %. Da egenkapitalen ifølge vores beregninger ikke berøres, er det forventeligt at soliditetsgraden falder for DSV, da aktiverne efter implementering af IFRS 16 stiger.

IFRS 16 medfører en ændring i DSV's regnskabspraksis, som forringer nøgletallene. I mange låneaftaler er der krav til nøgletallenes niveau, hvorfor ændringen ville kunne påvirke låneaftalerne. Koncernregnskabschefen for DSV har oplyst, at låneaftaler med banker og virksomhedsobligationer indeholder klausuler, som gør det muligt at genforhandle låneaftalerne ved ændring af regnskabspraksis. Implementering af IFRS 16 er en ændring til anvendt regnskabspraksis, hvilket sikrer at DSV får mulighed for at genforhandle låneaftalerne og at de eksempelvis ikke blot forfalder til betaling.

Soliditetsgraden for DSV er svækket efter implementering af IFRS 16, og der er risiko for at dette kan have en negativ effekt på både nuværende og fremtidige lån hos f.eks. kreditinstitutter. Risikoen kunne ligge i at kreditinstitutter hævede den nuværende rente, idet forholdet mellem DSV's egen- og fremmedkapital blev svækket.

Gældsætningsgrad

Gældsætningsgrad viser hvor stor en andel af virksomhedens samlede aktiver, som er finansieret ved fremmedkapital. Gældsætningsgraden er steget med 7,29 procentpoint. Gældsætningsgraden lå på 61,42 % før implementering af IFRS 16 og denne er steget til 68,72 %. Dette er et udtryk for, at 68,72 % af investeringer i DSV's aktiver er finansieret ved fremmedkapital.

Gældsætningsgraden og soliditetsgraden udgør tilsammen 100 %, idet soliditetsgraden viser egenkapitalen og gældsætningsgraden viser fremmedkapital.

Gearing

Gearing viser forholdet mellem gæld og egenkapital, samt udtrykker hvor meget virksomheden investerer for lånte midler. Gearing for DSV er efter implementering af IFRS 16 steget fra 1,79 til 1,99, svarende til en stigning på 0,20. Gearingen på 1,99 udtrykker at DSV har lånt 1,99 kroner for hver krone der ligger i egenkapitalen. Med en høj gearing er der en større risiko for at tabe egenkapitalen. Det kan diskuteres, hvor grænsen til en høj gearing ligger for DSV.

8.7 Arbejdsbyrde ved implementering af IFRS 16

Der er større omkostninger forbundet ved implementering af IFRS 16. Dels på nye systemer, som kan håndtere leasingkontrakter og dels interne ressourceforbrug på området. Under vores interview med DSV's koncernregnskabschef udtrykte han, at arbejdsbyrden for regnskabsaflæggere er større end fordelene af informationen for regnskabsbrugeren. Derudover blev der under interviewet nævnt, at DSV forventede et omkostningsforbrug på cirka 10 millioner for implementering af IFRS 16. De 10 millioner skulle bruges på eksterne konsulenter, som er eksperter på området, samt nye IT-systemer til håndtering af anlægskartotek for leasingkontrakter mv. Omkostninger forbundet med implementering af IFRS 16 er ikke en faktor, som skal overvejes ved vurdering af, om den pågældende oplysning er væsentlig⁶⁴.

Ved implementering af IFRS 16 skal DSV foretage en større analyserunde for alle leasingkontrakterne for at vurdere hvorvidt de kræver indregning eller kan undlades jf. undtagelsesreglerne. Koncernregnskabschefen nævnte, at DSV havde cirka 25.000 leasingkontrakter, og en del af disse kunne klassificeres som lav værdi efter DSV's interne væsentlighedsniveau. Dette ville derfor trække en del på interne ressourcer, idet alle indgåede leasingkontrakter skulle revurderes i forhold til IFRS 16. Et andet område som ville trække på interne ressourcer er ejendomme, da DSV har leaset flere ejendomme i Europa, hvoraf nogle af disse har været leaset i mere end 50 år. Koncernregnskabschefen oplyste, at disse mangeårige kontrakter skulle vurderes helt tilbage fra indgåelse, samt tages stilling til de efterfølgende fornyelser og ændringer af vilkår i kontrakterne. Alt dette munder sig ud i, at DSV frem til deres

⁶⁴ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 98

implementering af IFRS 16 skal have ovenstående områder på plads. Dette vil som nævnt blive en omkostningstung byrde for DSV, ligesom at virksomhedens interne stabsressourcer også bliver påvirket af implementeringen af IFRS 16.

8.8 Delkonklusion

Den nye regnskabsstandard IFRS 16 har en større påvirkning på årsrapporten 2017 og dermed nøgletallene for DSV. DSV's balancesum påvirkes med 23,31 % ved indregning af operationelle leasingaktiver og -forpligtelser i årsrapporten efter implementering af IFRS 16.

Koncernregnskabschefen for DSV nævnte under interviewet, at den nye regnskabsstandard ville have en stor effekt på DSV's regnskab, da virksomheden havde mange operationelle leasingkontrakter; den antagelse fik vi bekræftet ved vores reformulering af regnskabet. De fleste nøgletal blev påvirket negativt efter implementeringen af IFRS 16, og DSV kan altså risikere en negativ påvirkning på blandt andet nuværende og fremtidige låneaftaler. Særligt afkastningsgraden, soliditetsgraden og gearingen har mærket effekten af implementering af IFRS 16. Det var forudset at disse nøgletal ville have en negativ effekt, idet balancesummen efter implementering af IFRS 16 forhøjes med virksomhedens operationelle leasingaktiver og -forpligtelser.

Implementeringen af IFRS 16 har en positiv effekt på overskudsgraden og EBITDA, idet leasingomkostninger ikke omkostningsføres som en driftsomkostning, men effekten rammer de finansielle omkostninger og afskrivninger. Som det fremgår af vores beregning af DSV's EBITDA efter implementering af IFRS 16, stiger denne med 3,87 procentpoint.

9. HVORLEDES OPFYLDER DEN NYE REGNSKABSSTANDARD IFRS 16 BEGREBSRAMMEN I FORHOLD TIL IAS 17?

International Accounting Standards Board, IASB, har udarbejdet en begrebsramme også kaldet Framework for udarbejdelse og aflæggelse af årsrapporter. Formålet med IASB's begrebsramme er blandt andet at være en hjælp til at udforme nationale regnskabsstandarder. Endvidere er

begrebsrammen tiltænkt at være en hjælp til regnskabsaflæggere på områder, som ikke behandles i en eksisterende standard⁶⁵.

IAS 17 blev kritiseret for at være mangelfuld hvad angår opfyldelsen af begrebsrammen, hvorfor det er interessant at undersøge, hvorvidt IFRS 16 opfylder begrebsrammen i højere grad.

9.1 Brugernes informationsbehov

Brugerne af regnskabet kan være mange, men det er ikke hensigtsmæssigt at udforme årsrapporten så den tager hensyn til alle regnskabsbrugere⁶⁶. De primære regnskabsbrugere er blandt andre investorer, långiver eller andre kreditorer, som har følgende informationsbehov: prognoseopgaven, kontrolopgaven og fordelingsopgaven. IFRS 16 har stor indflydelse på prognoseopgaven, og mindre indflydelse på kontrol- og fordelingsopgaven, hvorfor det kun er prognoseopgaven der analyseres under brugernes informationsbehov.

Prognoseopgaven

Regnskabet skal indeholde information, som kan forbedre interessenternes evne til at skønne over virksomhedens fremtidsudsigter⁶⁷.

Efter IAS 17 var det de finansielle leasingkontrakter, som skulle indregnes i balancen, mens oplysninger om operationelle leasingkontrakter blot skulle oplyses i note, uden beregning af nutidsværdien mv. Efter IFRS 16 er det alle leasingkontrakter, som skal indregnes i balancen, hvilket giver regnskabsbrugeren et bedre udgangspunkt for vurdering af virksomhedens forpligtelser mv.

IFRS 16 har en stor påvirkning på prognoseopgaven, som vi kom frem til i vores nøgletalsanalyse for DSV. Nøgletallene blev forringet, hvilket i teorien ville påvirke en potentiel investors beslutningstagen, om hvorvidt han vil investere i virksomheden eller ej. Herudover kan det have

⁶⁵ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 92

⁶⁶ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 96-97

⁶⁷ Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 201.

en påvirkning på kreditinstitutters risikovurdering af virksomheden, hvis virksomheden skal låne et beløb fra et kreditinstitut. Professionelle investorer (og banker) reformulerer regnskabet ved deres analyse og vurdering af virksomhederne; IFRS 16 har gjort reformuleringen mindre besværlig for disse interessenter, da de nu ikke behøver at indregne operationelle leasingkontrakter i balancen, eftersom de allerede indregnes. Herudover havde interessenterne ikke samme adgang til informationer for korrekt indregning i balancen som virksomhederne selv har, hvilket også giver en større sikkerhed til interessenterne.

Prognoseopgaven forbedres efter implementering af IFRS 16, da alle væsentlige leasingkontrakter indregnes i balancen og fremgår tydeligere i virksomhedernes regnskab. Som følge af, at alle væsentlige leasingkontrakter indregnes efter IFRS 16, vurderes dette at forbedre interessenternes evne til at skønne over virksomhedens fremtidsudsigter.

9.2 Kvalitative egenskaber

Begrebsrammen indeholder to grundlæggende kvalitative egenskaber og fire supplerende kvalitative egenskaber⁶⁸:

- Grundlæggende kvalitative egenskaber
 - Relevans
 - Troværdig repræsentation
- Supplerende kvalitative egenskaber
 - Sammenlignelighed
 - Verificérbarhed
 - Rettighed
 - Forståelighed

⁶⁸ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 93

Grundlæggende kvalitative egenskaber

Relevans

Ordet relevans anvendes hos regnskabsbrugerne, for at de kan træffe beslutninger på baggrund af relevante oplysninger. Ved relevant information forstås, at informationerne i årsrapporten har en vis indflydelse og nytteværdi på regnskabsbrugernes beslutninger⁶⁹.

Relevansbegrebet består af 3 komponenter, aktualitet, prognoseværdi og feedbackværdi⁷⁰.

Ved aktualitet forstås, at aktualiteten af de oplysninger regnskabsbrugeren får, skal være særdeles vigtige, da regnskabsbrugeren ikke kan træffe beslutninger ud fra uaktuelle oplysninger.

Ved prognoseværdi forstås, at regnskabsbrugeren har mulighed for at forudsige, hvordan udfaldet vil blive af tidligere og nuværende begivenheder.

Ved feedbackværdi forstås, at feedbackværdien skal kunne sætte regnskabsbrugeren i stand til selv at vurdere forventningerne i forhold til realiteterne. Dette må anses for værende vigtigt for regnskabsbrugeren, fordi regnskabsbrugeren har mulighed for at vurdere forventningerne for fremtiden.

Operationelle leasingkontrakter blev i regnskabsstandarden IAS 17 holdt ude af balancen og dette skulle oplyses i en note. Ifølge den nye regnskabsstandard IFRS 16 skal operationelle leasingkontrakter behandles som finansielle, da IFRS 16 ikke skelner mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter. Dette giver regnskabslæserne en højere relevans, idet nytteværdien af disse oplysninger kan have en indflydelse på regnskabsbrugers beslutninger. Som det fremgår af nøgletalsanalysen kan det tydeligt ses, at der ved implementering af IFRS 16 for DSV sker en forringelse af visse nøgletal. Dette skyldes, at forpligtelserne for de indgåede operationelle leasingkontrakter indregnes under passiverne i balancen. Ifølge reformuleringen af DSV's balance skete der ingen effekt på egenkapitalen, hvorfor forholdet mellem egenkapitalen og fremmed kapital blev negativt påvirket af implementeringen.

⁶⁹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarde – fra dansk praksis til IFRS, side 94

⁷⁰ Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 205.

Ved implementering af IFRS 16 er der også forøget notekrav til leasingaktiver og -forpligtelser. Ved leasingaktiver er der krav om, at leasingaktiverne skal oplyses særskilt i årsrapporten som en note, samtidig med at der også oplyses om disse bogførte værdier og afskrivninger pr. aktivtype. Ved leasingforpligtelser er der krav om, at leasingforpligtelserne skal oplyses særskilt i årsrapporten som en note med oplysning om, hvilken post de indgår i og med hvilke beløb. Derudover skal der også opgøres rentebeløbet vedrørende leasingforpligtelserne og dette skal oplyses i en forfaldsanalyse i overensstemmelse med IFRS 9.

Som det fremgår af ovenstående bliver relevans for regnskabsbrugerne forbedret efter IFRS 16, idet behandling og oplysning af leasingkontrakter er anderledes end den tidligere regnskabsstandard IAS 17.

Troværdig repræsentation

Det andet er troværdig repræsentation, som skal være opfyldt for, at regnskabsbrugerne har nytte af de informationer de får af årsrapporten. Oplysningerne skal være sande, retvisende fuldstændige, neutrale og fejlfrie⁷¹.

Ved fuldstændig forstås, at virksomhedens årsrapport skal indeholde samtlige oplysninger, som er nødvendige for at interessenten kan tage beslutninger på baggrund heraf.

Ved neutral forstås, at virksomhedens årsrapport skal være objektiv.

Ved fejlfri forstås, at virksomhedens årsrapport skal være retvisende og uden fejl. Dette vurderes ud fra ledelsens bedste skøn og forudsætninger på tidspunktet for regnskabsaflæggelsen⁷².

I regnskabsstandarden IAS 17 skulle operationelle leasingkontrakter oplyses i forhold til forfaldsperioder og i den nye regnskabsstandard IFRS 16 skal leasingkontrakter indregnes i balancen. Fuldstændigheden har derfor været gældende i begge standarder, idet oplysninger om leasing var til stede. Diskussionen kan ligge i, at der er nogle regler om leasingaktiver med lav

⁷¹ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 94

⁷² Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering, side 206

værdi, som kan undlades at indregne i balancen. Som nævnt tidligere i redegørelsen af IFRS 16 er der fastlagt en supplerende væsentlighedsgrænse for leasingaktiver med lav værdi på USD 5.000. Grænsen på USD 5.000 skal betragtes, som en supplerende væsentlighedsregel ved siden af de sædvanlige væsentlighedsregler. Ifølge IFRS 16 skal virksomhederne oplyse i note til årsrapporten det beløb der er omkostningsført vedrørende leasingaktiver med lav værdi, samt at undtagelsen udnyttes (leasingaktiver med lav værdi). Der er ingen krav om at oplyse forfaldsperioden af disse leasingaktiver med lav værdi, hvorfor oplysning om dette kan være vigtig for omverdenen. Virksomhederne kan sagtens have mange leasingaktiver med lav værdi, og dette kan beløbsmæssigt være en væsentlig oplysning til regnskabsbrugerne.

Derudover er der en undtagelse med kortfristede leasingaftaler, som kan undlades at indregnes i balancen, hvis leasingaftalen er på maksimalt 12 måneder. Dette er vurderet til at opfylde fuldstændigheden, idet der i IFRS 16 er notekrav i årsrapporten om at der skal ske en oplysning om det beløb der er omkostningsført vedrørende kortfristede leasingaftaler, størrelsen på den resterende leasingforpligtelse og at undtagelsen udnyttes (kortfristede leasingaftaler).

Konsekvenser af revurderinger, som eventuelt resulterer i ændring af leasingperiode, leasingforpligtelse eller lignende, er blevet præciseret i IFRS 16. I IAS 17 skulle ændringer betragtes, som en ny aftale, og standarden indeholdte ikke præcisering af hvordan man skulle forholde sig, når der var forskel i de indregnede leasingaktiver og/eller -forpligtelser fra den gamle til den nye aftale. Som følge af at IFRS 16 har præciseret reglerne om ændringer i en leasingaftale, er standarden mere retvisende, fuldstændig og fejlfri.

Supplerende kvalitative egenskaber

Sammenlignelighed

Ved sammenlignelighed forstås, at regnskabsbrugeren har mulighed for at sammenligne informationer fra to virksomheder i samme branche⁷³. Regnskabsbrugere kan for eksempel sammenligne, hvordan virksomhederne fordeler deres ressourcer, ved at kigge på to given

⁷³ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 95

virksomheders regnskaber. Endvidere skal regnskabsbrugeren have mulighed for at kunne sammenligne regnskaberne for samme virksomhed fra år til år eller over en længere periode, således man kan danne sig et indtryk af udviklingen af virksomheden. Med andre ord betyder det, at virksomhederne skal anvende samme regnskabspraksis fra år til år. Dog skal ændringer til regnskabspraksis, ved for eksempel indregning, beskrives tydeligt så regnskabsbrugeren ved at der er sket en ændring og kende dennes effekt på regnskabet.

Sondringen for behandling af leasingkontrakter i IAS 17 kan være vidt forskellige i to virksomheder af samme aktiv. Dette skyldes, at udformningen af leasingkontrakten kan være forskellig. Hvis man sammenligner to virksomheder i samme branche, kan den ene virksomhed have indregnet en leasingkontrakt som en finansiell leasing, hvilket gøre, at denne indregnes i balancen. En anden virksomhed vælger derimod at indregne leasingkontrakten som en operationel leasing, hvilket gør, at denne ikke indregnes i balancen. Som nævnt under redegørelsen af IAS 17 kan klassifikation af en leasingkontrakt i de fleste situationer være mere fordelagtig for virksomhederne, hvis den klassificeres som en operationel leasingkontrakt, idet aktivet og forpligtelsen holdes ud af balancen, hvilket blandt andet gør at afkastningsgraden og soliditetsgraden forbedres. På baggrund af dette kan det for regnskabsbrugere være svært, at sammenligne to virksomheder i samme branche. Dette har blandt andet været kritikpunkter for IAS 17.

IFRS 16 sonderer ikke mellem operationel og finansiell leasingkontrakt, hvorfor alle leasingkontrakter skal behandles som finansiell, dermed skal disse kontrakter indregnes i balancen. Dette gør, at sammenligneligheden for to virksomheder i samme branche øges og sker på et korrekt grundlag og på en overskuelig måde.

Ved implementering af IFRS 16 har virksomhederne to metoder for at implementere IFRS 16:

1. Implementering med fuld tilbagevirkende kraft
2. Implementering af standarden med indregning af den akkumulerede effekt på overgangsdagen uden tilpasning af sammenligningstal

Alt efter hvilke implementeringsmetode to virksomheder i samme branche vælger, vil sammenligningen i det første regnskabsår være svær, hvilket skyldes, at indregning og måling af leasingaktiver og leasingforpligtelser kan være forskelligt alt efter valg af overgangsmetode.

Verificérbarhed

Verificérbarhed skal være opfyldt for, at regnskabsbrugerne har nytte af de informationer de får af årsrapporten. For at informationen er pålidelig for regnskabsbrugeren, skal disse være verificerbare og valide. Ved verificerbar forstås, at det skal være muligt for regnskabsbrugeren, at efterprøve de informationer de får, og ved valid forstås, at den skal afspejle virkeligheden så godt som muligt⁷⁴.

Oplysningskravene i IAS 17 har mødt kritik fra regnskabsbrugerne, da regnskabsstandarden ikke er verificerbart nok. Idet der i IAS 17 er begrænset oplysningskrav kan dette for regnskabsbrugeren være en ulempe ved analyse af virksomheden. Da der i operationel leasing og servicekontrakter ikke sker en opdeling særskilt af værdierne af disse, skal regnskabsbrugeren foretage nogle forudsætninger ved analyse af virksomheden. Disse forudsætninger øger risikoen, for at regnskabsbrugeren efterprøver forkerte oplysninger som gør, at deres analyse ikke er retvisende.

Derimod forbedres verificerbarheden ved implementering af IFRS 16, idet sondringen mellem operationel og finansiell leasing afskaffes og alle leasingkontrakter indregnes i balancen. Dette øger verificerbarheden, da regnskabsbrugere har bedre forudsætninger for at kunne opnå et mere præcist og korrekt resultat i deres analyse af virksomheden.

Rettighed

Ved rettighed forstås, at informationer i regnskabet skal være tilgængelig for beslutningstagere i tids nok til, at det kan påvirke deres beslutninger⁷⁵. For eksempel skal oplysninger der kan påvirke interessenters interesse for virksomheden, ikke udskydes til næste regnskabsperiode.

I den nye leasing regnskabsstandard IFRS 16 er der krav om, at leasingperioden og leasingforpligtelsen løbende revurderes, ved ændringer i de pengestrømme, som er lagt til grund

⁷⁴ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 95

⁷⁵ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 95

for den forrige opgørelse af leasingkontrakten. Derimod har dette ikke været et krav i regnskabsstandarden IAS 17, da leasingperioden og leasingforpligtelsen udelukkende skulle opgøres ved første indregning af kontrakten.

Oplysningerne er mere aktuelle efter IFRS 16, da der er krav om en løbende revurdering af leasingperioder og leasingforpligtelser.

Forståelighed

Ved forståelighed forstås, at virksomheden klassificerer, karakteriserer og præsenterer regnskabsinformation klart og kortfattet⁷⁶.

Den nye regnskabsstandard IFRS 16 kan i de første perioder skabe udfordringer for regnskabsbrugere, da standarden er relativ ny og dermed kan give nogle forståelsesmæssige udfordringer. Dog vil ændringen efterfølgende øge forståeligheden af regnskabet, da leasingkontrakterne præsenteres ens, og der ikke er noteoplysning om operationelle leasingkontrakter. Derudover forøges også forståeligheden ved at, virksomheden er forpligtet til at oplyse de indgåede finansielle leasingkontrakter under noten for materielle anlægsaktiver. Disse oplysninger bidrager til, at regnskabsbrugeren kan få et mere retvisende billede af virksomhedens anlægsaktiver, idet regnskabsbrugeren kan se, hvor stor værdien er af virksomhedens leasede aktiver.

9.3 Årsregnskabets elementer

Årsregnskabets elementer består af aktiver, forpligtelser, egenkapital, indtægter og omkostninger. Vi behandler aktiver og forpligtelser nedenfor, da det er disse elementer, som påvirkes mest af IFRS 16.

Aktiver defineres som en ressource som kontrolleres af virksomheden som følge af tidligere begivenheder, og hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden.

⁷⁶ Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport, efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS, side 95

Forpligtelser defineres som en eksisterende pligt for virksomheden som følge af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele.

Indregning af aktiver og forpligtelser kræver, at de har en kostpris eller værdi, som kan måles pålideligt. Leasingaktiver og -forpligtelser har en kostpris eller en værdi, som kan måles pålideligt, idet man ved indregning opgør blandt andet leasingperioden, hvor leasingaktivet skal afskrives og leasingforpligtelsen afvikles over denne leasingperiode.

Selvom der ved leasing ikke er tale om ejerskab, men en rettighed til at bruge leasingaktivet, så opfylder leasingaktiver indregning, da det ikke blot er den juridiske form der skal tages højde for, men substansen og den økonomiske realitet.

IAS 17 er mangelfuld hvad angår operationelle leasingaftalers indregning, da disse holdes ud af balancen. Operationelle leasingaftaler repræsenterer både en rettighed til at bruge aktiver og en pligt som medfører afståelse af fremtidige økonomiske fordele – definitionerne af aktiver og forpligtelser er opfyldt, dog indregnes disse ikke i regnskabet.

Nytteværdi af regnskabet stiger som følge af, at IFRS 16 kræver indregning af alle leasingkontrakter som aktiver og forpligtelser. Forpligtelser er der uanset om der er tale om en operationel eller finansiell leasingaftale, og forpligtelserne vedrører aktiver, hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden. Af den grund vurderer vi, at IFRS 16 tilgodeser definitionerne af aktiver og forpligtelser i højere grad end IAS 17.

9.4 Delkonklusion

På alle punkter af begrebsrammen har vi konkluderet, at IFRS 16 i højere grad opfylder begrebsrammen i forhold til IAS 17.

Brugernes informationsbehov opfyldes i højere grad ved IFRS 16, hvilket skyldes at man ikke længere skelner mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter. Regnskabsbrugerne får gavn af IFRS 16 ved, at de ikke længere er nødsaget til at reformulere regnskabet hvad angår leasingaktiver og -forpligtelser, da alle disse allerede er indregnet. Nogle leasingkontrakter som omfattes af undtagelserne til standarden er ikke indregnet, men dette skyldes at de vurderes

mindre væsentlige. IFRS 16 forbedrer regnskabsbrugernes mulighed for at skønne over virksomhedernes fremtid.

Som det fremgår af vores analyse af de kvalitative og supplerende egenskaber i begrebsrammen er fællespunktet for de fleste elementer, at de bliver forbedret ved implementering af IFRS 16.

Forbedringen skyldes, at der ikke længere skelnes mellem operationelle og finansielle leasingaftaler, hvilket gør regnskabet mere retvisende. Det er derfor nemmere for regnskabsbrugere at kunne sammenligne to virksomheder i samme branche, da håndtering af indregning og måling af leasingaktiver og -forpligtelser er ens.

IFRS 16 har også en bedre effekt på årsregnskabet elementer, som blandt andet indeholder definitioner af aktiver og forpligtelser. IAS 17 skelner mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter, selvom begge former opfylder definitionerne på aktiver og forpligtelser, og derfor bør indregnes i balancen. Efter IFRS 16 skelnes der ikke mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter, hvorfor alle indregnes i balancen; det forhold, at alle typer kontrakter (bortset fra de "uvæsentlige" som er undtaget) indregnes i balancen gør, at IFRS 16 opfylder definitionerne i årsregnskabet elementer i højere grad end IAS 17.

10. HVOR NØDVENDIGT HAR VEDTAGELSEN AF IFRS 16 VÆRET FOR VIRKSOMHEDERNE OG DERES INTERESSETER?

På baggrund af vores udarbejdede redegørelse og analyse af IAS 17 og IFRS 16, vil vi nu vurdere hvor nødvendigt det har været, at udarbejde den nye regnskabsstandard IFRS 16. Herudover vil vi undersøge eventuelle forbedringsmuligheder til IFRS 16.

10.1 Begrebsrammen

IAS 17 har mødt en del kritik gennem årene af såvel regnskabsbrugere som regnskabsaflæggere. Regnskabsstandarden har været mangelfuld hvad angår blandt andet opfyldelse af begrebsrammen, som det fremgår af analysen af begrebsrammen. Eftersom man i IAS 17 son-

mellem operationelle og finansielle leasingaftaler, blev prognoseværdien forringet, da det ikke er alle leasingaftaler som blev indregnet i balancen. Aktiver og forpligtelser i operationelle leasingaftaler opfylder definitionerne for indregning i balancen, dog blev de alligevel holdt ude af balancen. Denne manglende indregning påvirkede regnskabslæsere negativt, da de ikke kunne skønne over virksomhedens fremtidsudsigter. Uanset kravene til noteoplysning af de operationelle leasingaftaler, har disse informationer for regnskabslæsere ikke været tilstrækkelig, da man ikke har adgang til de bagvedliggende informationer. Professionelle regnskabsbrugere har ved analyse af virksomhederne reformuleret regnskabet, således at de operationelle leasingaftaler blev indregnet i regnskabet, dog har reformuleringen været forbundet med usikkerhed som følge af den manglende information. Forpligtelserne er tilstede, også ved operationelle leasingaftaler, dog ikke indregnet i balancen ved IAS 17.

IAS 17 blev også kritiseret for at være skyld i en ukorrekt og ej retvisende balancesum, da det ikke er alle leasingaftaler, som blev indregnet i balancen. Værdien af de operationelle leasingaftaler er sjældent uvæsentlige, hvorfor relevansen ikke har været tilstrækkeligt opfyldt.

Sammenlignelighedsprincippet var ikke fuldt ud opfyldt efter IAS 17, da man blandt andet ikke altid kunne sammenligne to virksomheder i samme branche, eftersom klassifikationen af leasingkontrakterne kunne være vidt forskellig i de enkelte virksomheder. Vi vurderer, at IFRS 16 i højere grad opfylder sammenlignelighedsprincippet, dog ikke optimalt, hvilket vi vil komme nærmere ind på i det kommende afsnit som omhandler sammenligneligheden.

Vi vurderer, at IFRS 16 løser disse udfordringer, som IAS 17 skabte for regnskabsbrugere, da virksomhederne nu skal indregne alle leasingaftaler i balancen, bortset fra undtagelsesreglerne omkring kortfristede leasingaftaler og leasingaftaler på aktiver med lav værdi. IFRS 16's undtagelsesregler er vigtige, da man holder uvæsentlige leasingaftaler ud af balancen og dermed mindsker arbejdsbyrden for regnskabsaflæggere, da værdien for regnskabsbrugere ikke er særlig stor.

Undtagelsesreglen om leasingaktiver med lav værdi kan i visse situationer have en væsentlig effekt på regnskabet, da undtagelsesreglen ser på hvert aktiv for sig, hvis nyværdi er under USD 5.000. Væsentlighedsgrænsen på USD 5.000 er blot en supplerende væsentlighedsgrænse ved siden af virksomhedens egen fastsatte væsentlighedsgrænse, hvilket i praksis kan resultere til en endnu

højere væsentlighedsgrænse for leasingaktiver med lav værdi. Hvis virksomheden har mange aktiver, som i øvrigt anvendes uafhængigt af hinanden, til en nyværdi på under USD 5.000, kan de efter undtagelsesreglen undlade indregning, men den samlede værdi er alligevel væsentlig.

Sammenlignelighed

Et af de væsentligste kritikpunkter til IAS 17 var, at sammenlignelighedsprincippet ikke var opfyldt. Leasingaftalerne kunne klassificeres på to forskellige måder, hvor den ene måde øgede virksomhedens balancesum og forringede nøgletallene, og den anden måde blev holdt helt ud af balancen. Som følge af muligheden for at behandle leasingaftaler uensartet, mener kritikere ikke, at to virksomheder i samme branche kunne sammenlignes, hvis den ene vælger at lease driftsmidlerne på operationelle leasingaftaler, mens den anden vælger at lease på finansielle leasingaftaler. IFRS 16 har løst denne udfordring ved, at alle leasingaftaler nu skal indregnes i balancen som leasingaktiver og -forpligtelser, hvilket øger sammenligneligheden mellem virksomhederne.

IAS 17 blev endvidere kritiseret for i højere grad at give mulighed for subjektive beslutninger, ved virksomhedernes klassifikation af en leasingkontrakt: operationel eller finansiell leasingaftale. Virksomhederne kan have et incitament til at misbruge denne mulighed for subjektivitet, da man klart foretrækker at klassificere leasingkontrakter som operationelle, da disse holdes ude af balancen. Som det fremgår af vores udarbejdede nøgletalsanalyse for DSV, kan det tydeligt ses at nøgletallene forringes efter implementering af IFRS 16, hvilket ikke er i DSV's interesse. Denne negative effekt på nøgletallene forekommer generelt for alle virksomheder med operationelle leasingaftaler, dog har IFRS 16 den positive effekt, at virksomhederne bliver mere sammenlignelige af den grund.

Herudover øges sammenligneligheden mellem virksomheder i samme branche, som vælger at købe eller lease, da man under begge modeller indregner et aktiv, en forpligtelse og omkostningsfører en rente og afskrivning i resultatopgørelsen. Også i pengestrømsopgørelsen er ligheden mellem køb og leasing blevet større, da leasingydelsen præsenteres som pengestrømme fra finansieringsaktivitet.

10.2 Kritik af IFRS 16

Vi vurderer, at IFRS 16 er mere fyldestgørende end IAS 17 på alle punkter, dog mener vi ikke, at IFRS 16 i sig selv er komplet og fejlfri.

IFRS 16 indeholder flere overgangsbestemmelser, som hver især kan give vidt forskellige resultater. Virksomhederne kan vælge den simpleste overgangsmulighed, som er at opgøre leasingforpligtelsen til nutidsværdien af den nuværende opgjorte operationelle leasingforpligtelse, og indregne leasingaktivet til den samme værdi som den opgjorte leasingforpligtelse. Leasingaktiver kan i stedet opgøres med fuld tilbagevirkende kraft efter IFRS 16, dog med anvendelse af den samme rente, som anvendes ved beregning af leasingforpligtelsen på overgangsdatoen (altså ikke den oprindelige rente). Herudover kan overgangen ske ved implementering med fuld tilbagevirkende kraft, på samme måde som hvis IFRS 16 altid har eksisteret.

Selvom implementering med fuld tilbagevirkende kraft er den mest administrativt tunge overgangsmetode, kunne det tænkes, at denne overgangsregel anvendes af flere virksomheder. Dette skyldes, at vi på nuværende tidspunkt har en historisk lav rente, hvilket betyder, at leasingforpligtelsen bliver højere; jo lavere en rente der anvendes til opgørelsen af leasingforpligtelsen, jo højere bliver leasingforpligtelsen. Virksomhederne ønsker at minimere effekten af IFRS 16 på deres balancesum, hvorfor de ikke er interesseret i at anvende en lav rente til beregning af leasingforpligtelsen.

Eftersom der er flere overgangsbestemmelser, som kan resultere i vidt forskellige resultater, kan der gå lang tid før virksomheder i samme branche bliver sammenlignelige, hvis de ikke har valgt samme overgangsbestemmelse.

Ydermere kan en og samme kontrakt give anderledes resultat fra virksomhed til virksomhed, blandt andet fordi fastsættelsen af leasingaftalens rente kan være forskellig i de enkelte virksomheder. Beregning af nutidsværdien afhænger af, at der er en intern rente i leasingkontrakten, dog er denne rente sjældent oplyst, hvorfor man i stedet anvender leasingtagers marginale lånerente. Eftersom den marginale lånerente ikke er ens for alle

virksomheder, selvom der er tale om samme leasingkontrakt, kan den opgjorte leasingforpligtelse variere. Virksomhederne kan have et incitament til at fastsætte den marginale lånerente lidt højere for at opnå en lavere leasingforpligtelse.

En anden faktor, som kan resultere i anderledes leasingforpligtelse fra virksomhed til virksomhed, selvom der er tale om samme leasingkontrakt, er leasingperioden. Som det fremgår af redegørelsen, så er der mange faktorer at tage hensyn til når leasingperioden skal opgøres, hvoraf mange er subjektive beslutninger. Jo længere leasingperioden opgøres til, jo større leasingforpligtelse skal virksomheden indregne i balancen. Her kunne man også forestille sig, at virksomhederne undervurderer leasingperioden, for at minimere leasingforpligtelsen.

Eftersom man efter IFRS 16 foretager renteberegning af leasingforpligtelsen, er omkostningerne i resultatopgørelsen høje i starten af kontrakten og lavere jo mere leasingforpligtelsen nedbringes. Dette har en negativ effekt på sammenligneligheden på virksomheder, som indgår mange leasingkontrakter. Virksomheder i høj vækst vil typisk indgå flere nye leasingkontrakter, end virksomheder der har en stabil udvikling. Det er ikke kun sammenligneligheden, der påvirkes negativt af denne metode, men også virksomhedernes mulighed for prisfastsættelse af leasede aktiver, som anvendes i virksomhedens drift. Da de beløb man omkostningsfører ikke er konstante, hvorimod leasingydelsen kunne tænkes at være konstant, kan det give udfordringer for prisfastsættelsen i slutningen af leasingperioden af produkter/ydelser, som er afhængige af leasingaktiver, da afskrivningerne og renteomkostningen antages at være under den faktiske leasingydelse.

Som nævnt tidligere i opgaven findes en undtagelsesregel i IFRS 16, som giver virksomhederne mulighed for at undlade indregning af leasingaktiver med lav værdi. Denne undtagelsesregel er en supplerende væsentlighedsgrænse, som skal ses ved siden af virksomhedernes egen fastsatte væsentlighedsgrænse. Vi vurderer, at denne undtagelsesregel kan have en væsentlig betydning for regnskabet, hvis virksomheden har indgået mange leasingkontrakter, som hver især er under væsentlighedsgrænsen på USD 5.000. Den samlede værdi af alle leasingaktiver med lav værdi spiller altså ikke en rolle ved vurdering af, hvorvidt disse leasingaktiver skal indregnes i regnskabet. Virksomhederne kan have et incitament til at udnytte denne undtagelsesregel, ved bevidst at indgå leasingaftaler, som omfattes af denne undtagelsesregel.

Da væsentlighedsgrænsen på USD 5.000 er en supplerende væsentlighedsgrænse, kan virksomhederne kombinere grænsen med deres egen fastsatte væsentlighedsgrænse, og dermed øge grænsen for hvornår leasingaktiver anses for uvæsentlige. Da den samlede værdi af de leasingaftaler, som virksomhederne har mulighed for at undlade indregning af kan være væsentlige, vurderer vi at denne undtagelsesregel kan have en negativ effekt på blandt andet sammenligneligheden og det retvisende billede generelt.

10.3 Delkonklusion

Vi har konkluderet, at IFRS 16 er mere fyldestgørende end IAS 17 på alle punkter, dog mener vi ikke, at IFRS 16 i sig selv er komplet og fejlfri. IAS 17 har mødt kritik i årtier af regnskabsbrugere og regnskabsaflæggere, da regnskabsstandarden blandt andet var mangelfuld hvad angår sondringen mellem operationelle og finansielle leasingaftaler. Udarbejdelsen af den nye regnskabsstandard har været meget nødvendig for at opfylde begrebsrammens bestemmelser, og ikke mindst øge sammenligneligheden mellem virksomheder i samme branche.

IAS 17 blev kritiseret af regnskabsaflæggere og -brugere, da de mente, at standarden er mangelfuld hvad angår opfyldelsen af begrebsrammen. IFRS 16 blev udarbejdet for at udfylde de mangler, som IAS 17 har, hvilket man langt hen af vejen kan bekræfte. På denne baggrund vurderes vedtagelsen af IFRS 16 som værende nødvendig, for både regnskabsbrugere og regnskabsaflæggere.

IFRS 16 øger sammenligneligheden i forhold til IAS 17, dog har vi påpeget nogle områder, som vi mener er mangelfulde, eftersom de kræver subjektive beslutninger. Der er flere overgangsbestemmelser, hvilket gør at der går flere regnskabsår, før virksomheder som har valgt forskellige overgangsmetoder, kan sammenlignes. Regnskabsstandarden giver endvidere mulighed for subjektive beslutninger, såsom fastsættelse af leasingperioden og vurdering af leasingaktiver med lav værdi. Et af kritikpunkterne for IAS 17 var, at der er en høj grad af subjektivitet ved klassifikation af leasingkontrakter, hvilket er udredet i IFRS 16, da man ikke længere skelner mellem operationelle og finansielle leasingaftaler.

11. KONKLUSION

Besvarelsene på alle undersøgelsesspørgsmål har lagt grundlag for besvarelsen af vores hovedspørgsmål, som lyder således:

Hvilke konsekvenser medfører implementeringen af IFRS 16 for virksomhederne og deres interessenter?

Implementering af IFRS 16 vil medføre store stigninger i virksomhedernes balance, da alle operationelle leasingkontrakter indregnes som aktiver med tilhørende forpligtelser.

Implementeringen af IFRS 16 vil ikke have nogle konsekvenser på den aktuelle skat (På baggrund af de danske skatteregler), dog kom vi frem til i regnskabsanalysen, at implementeringen vil forøge vores casevirksomheds (DSV) balancesum med hele DKK mio. 8.949, svarende til en procentstigning på 23,31%. Der er tale om en stor og meget væsentlig stigning, som ændrer regnskabslæserens syn på virksomheden. Som konsekvens af den store stigning i balancesummen bliver hovedparten af nøgletallene forringet, hvilket påvirker omverdenens syn på virksomheden negativt.

De forringede nøgletal kan have en negativ påvirkning på låneaftaler, virksomhedsobligationer og bonusaftaler. DSV's koncernregnskabschef er rolig omkring påvirkningen på låneaftaler og virksomhedsobligationerne, da disse indeholder en klausul om genforhandling i tilfælde af en ændring i regnskabspraksis. Det er ikke nødvendigvis alle virksomheder, der har sikret sig imod dette i form af klausuler i aftaler, hvorfor effekten på låneaftaler mv. kan have en negativ effekt.

Professionelle investorer får glæde af IFRS 16, da denne regnskabsstandard gør deres arbejde lettere, eftersom de i forvejen indregnede operationelle leasingaftaler i balancen ved vurdering og analyse af virksomhederne, blandt andet for at øge sammenligneligheden mellem virksomhederne. Som følge af implementeringen, vil de professionelle investorer slippe for selv at indregne operationelle leasingaftaler ud fra skønsmæssige beregninger, da virksomhederne har et bedre grundlag for indregning og nu selv står for denne del. Regnskabsbrugernes informationsbehov forbedres som følge af implementeringen af IFRS 16.

Som udgangspunkt bliver sammenligneligheden forbedret mellem virksomheder i samme branche, da behandlingen af leasingaftaler er ensartet. Eftersom der er stor forskel på overgangsmulighederne, kan sammenligneligheden og regnskabsbrugerens forståelighed påvirkes negativt, da konsekvensen på virksomhedernes regnskabstal afhænger af den valgte overgangsmetode. Da virksomhederne selv kan vælge hvilken overgangsmulighed de vil benytte, vil man i de første perioder ikke kunne sammenligne virksomhederne med hinanden. Selvom hovedreglen er, at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen, så afhænger det indregnede beløb af subjektive beslutninger, såsom fastsættelsen af leasingperioden og den rente som skal anvendes til beregning af nutidsværdien. En lang leasingperiode og en lav rente fører til en højere leasingforpligtelse. Fastsættelsen af leasingperioden afhænger af subjektive beslutninger, og man kunne forestille sig at virksomhederne undervurderer leasingperioden for at minimere leasingforpligtelsen. Renten i leasingkontrakter er ikke altid oplyst, hvorfor virksomhederne i stedet anvender den alternative lånerente; virksomhederne har også her et incitament til at fastsætte den alternative lånerente højere for at opnå en lavere leasingforpligtelse.

De operationelle og finansielle leasingaftaler opfylder begge definitionerne på aktiver og forpligtelser, dog indregnede man ikke leasingaktiver og -forpligtelser under IAS 17. Da IFRS 16 kræver indregning af alle leasingaftaler, opfyldes definitionerne i årsregnskabs elementer. Begrebsrammens bestemmelser bliver også i højere grad opfyldt i IFRS 16 i forhold til IAS 17. Brugernes informationsbehov og de kvalitative egenskaber forbedres ligeledes efter IFRS 16, blandt andet fordi regnskabsbrugere har et bedre grundlag til at skønne over virksomhedernes fremtid som følge af de relevante oplysninger, som virksomhederne er nødsaget til at oplyse. Vi vurderer, at det retvisende billede af regnskaber forbedres efter IFRS 16, da begrebsrammens bestemmelser som helhed opfyldes i højere grad.

IFRS 16 indeholder undtagelsesregler for indregning i balancen for leasingaktiver med lav værdi og kortfristede leasingaktiver. Væsentlighedsgrænsen på USD 5.000 for leasingaktiver med lav værdi er en supplerende væsentlighedsgrænse, som skal ses ved siden af virksomhedernes egen fastsatte væsentlighedsgrænse. Undtagelsesreglen tager ikke højde for den samlede effekt på regnskabet, hvilket vil sige at virksomhederne kan have en række leasingaftaler vedrørende aktiver som hver især er omfattet af undtagelsesreglen, men tilsammen har en væsentlig påvirkning på

regnskabet. Virksomhederne kan have et incitament til at udnytte denne undtagelsesregel, ved bevidst at indgå leasingaftaler som er omfattet af reglen.

Muligheden for de subjektive beslutninger, de forskellige overgangsmuligheder og undtagelsesreglen som kan udnyttes er blandt andre nogle områder i IFRS 16, som kan forringe regnskabets værdi for regnskabsbrugere.

Virksomhederne kan opleve udfordringer i forbindelse med prisfastsættelse af leasede aktiver, som indgår i virksomhedens drift. Eftersom virksomhedernes resultatopgørelse påvirkes af afskrivninger og renteomkostninger, som varierer alt afhængigt af den resterende leasingforpligtelses størrelse, kan det give udfordringer for prisfastsættelsen i slutningen af leasingperioden af produkter/ydelser, som er afhængige af leasingaktiver, da afskrivningerne og renteomkostningen antages at være under den faktiske leasingydelse.

Vi kan konkludere, at IFRS 16 er til gavn for virksomhedens interessenter, dog vurderer vi at nytteværdien af denne regnskabsstandard først opnås optimalt i fremtiden, hvor virksomhederne bliver mere sammenlignelige. For virksomhederne er arbejdsbyrden relativ høj, og værdien af denne standard afhænger mest af alt af om man tidligere har fremstået som en asset light virksomhed eller ikke. Dette skyldes, at de virksomheder som fremstår som asset light ofte har mange operationelle leasingaftaler og derfor får indregnet store værdier i balancen, mens de virksomheder der har leaset størstedelen af deres aktiver på finansielle leasingkontrakter, ikke påvirkes i samme omfang.

12. LITTERATURLISTE

Bøger

Jens O. Elling (3. udgave 2014); Finansiell Rapportering – Teori og regulering

Jan Fedders (5. udgave 2017); Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS

PWC, april 2002; Leasing i leasingtagers årsrapport – årsregnskabsloven og IAS 17

Lovgivning

Den Europæiske Unions Tidende, 2008;83 IAS 17

IFRS 16

SIC-27

Artikler

<http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202016.pdf>

<http://www.dk.dsv.com/om-dsv/Presse/DSV-navnet>

Signatur, FSR, marts 2018 nummer 1

<https://www.business.dk/transport/dsv-er-paa-udkig-efter-nye-opkob>

Årsrapporter

Årsrapport 2017

Årsrapport 2016

Uddrag af DSV'S årsrapport 2017

Øvrige

Præsentation udarbejdet af KPMG vist til Cand.merc.aud forelæsning til Regnskab 1

Interview med koncernregnskabschef i DSV, Christian Huus, 5. april 2018

13. BILAG

Bilag 1

Torsdag den 5. april 2018 holdte vi et møde med DSV's koncern regnskabschef Christian Huus, hvor vi interviewede ham. Mailkorrespondance kan ses længere nede.

Mødet blev afholdt i DSV's kontorbygning i Hedehusene. Under mødet stillede vi Christian nedenstående spørgsmål, og vi har noteret hans svar løbende.

Nedenfor fremgår vores spørgsmål og tilhørende Christians svar:

1. DSV's generelle holdning om den nye leasingstandard IFRS 16
 - **Svar:** Den nye leasingstandard IFRS 16 vil have en meget stor betydning for os. Dette skyldes at vi har en del operationelle leasingkontrakter. Arbejdsbyrden for implementering er også en stor faktor for os. Vi har internt diskuteret, at vi må have assistance fra eksterne konsulenter, altså fra folk som har kendskab og viden på området, samt investere i nye systemer for håndtering af disse leasingkontrakter. Derudover skal jeg også nævne, at implementeringen også vil trække mange ressourcer timer i vores økonomiafdeling, hvilket kan betyde, at vi må rekruttere flere medarbejdere til denne afdeling. Vi har budgetteret med cirka 10 millioner til implementering af IFRS 16, uden at medregne brug af interne ressourcer.
2. Hvad er DSV's holdning til den nye regnskabsstandard IFRS 16 i forhold til IAS 17
 - **Svar:** Generelt mener vi, at regnskabslæser får flere nyttige informationer ud af IFRS 16, dog mener vi at det ikke er besværet værd. Regnskabsstandarden er tung at implementere, og som tidligere nævnt kræver det investering i nye IT-systemer. Dette skal selvfølgelig måles i timer og kroner. IAS 17 blev kritiseret for at give mulighed for subjektive beslutninger, det mener vi også at IFRS 16 gør. Der er flere overgangsmuligheder, mulighed for subjektiv rentefastsættelse, opgørelse af leasingperiode mv. Jeg ved godt at det er svært at

lave en regnskabsstandard hvor alt er foruddefineret, men der er, efter min mening, fortsat mange muligheder for subjektive beslutninger.

3. Hvornår forventer DSV at implementere IFRS 16 (overgang 1. januar 2019)?

- **Svar:** Vi har besluttet, at implementeringen sker fra 1. januar 2018. Som I ved har IFRS 16 givet virksomhederne to muligheder for implementering. Den ene måde er implementering med fuld tilbagevirkende kraft og den anden måde er implementering ved anvendelse af lempelige overgangsregler. Vi har i DSV besluttet at anvende den første metode; implementering med fuld tilbagevirkende kraft. Vi mener at den giver det bedste retvisende billede af DSV's regnskab, selvom denne metode er noget svære at anvende. Som I kan se på fremsendte PDF (vi har aftalt at holde denne fortrolig) har vi noteret vores planer for implementering. Derudover har vi lavet interne notater om planlægning og derefter udførelse af implementeringen af IFRS 16.

Implementeringen med fuld tilbagevirkende kraft kræver rigtig meget arbejde, da vi skal finde meget gamle leasingkontrakter, som fortsat er aktive (fx lejemål), og revurdere disse for hver gang kontrakten er blevet fornyet eller lignende.

4. Hvad er grunden til, at I vil benytte den tunge overgangsmetode frem for at benytte de lempelige regler?

- **Svar:** Som I nok ved, er renten historisk lav pt, hvilket vil resultere i høje leasingforpligtelser når vi indregner de operationelle leasingaftaler. Vi foretrækker at begrænse effekten på vores balancesum ved at bruge den højere rente, som var gældende, da de fleste leasingaftaler blev indgået. Vi mener endvidere, at det giver et bedre overblik for regnskabslæsere, når sammenligningstallene også er tilpasset IFRS 16.

5. Hvilke effekter forventer I at den nye standard medfører? Herunder på nøgletal?

- **Svar:** I og med at vi skal indregne flere forpligtelser i balancen, vil det naturligvis have en negativ effekt på vores soliditetsgrad, idet forholdet mellem egenkapital og fremmedkapital bliver forringet. Vi har i vores interne notater beregnet effekterne på nøgletallene for DSV og for vores virksomhed vil standarden medføre negative effekter på vores nøgletal. Dette har DSV været klar over i flere år. DSV's forretningsmodel er en asset light strategi, og vi har derfor rigtig mange underleverandører som varetager vores opgaver. Implementering af IFRS 16 vil medføre, at vi ikke længere fremgår som en asset light virksomhed, da alle operationelle leasingaftaler nu skal indregnes i balancen.

IFRS 16 medfører en ændring i DSV's regnskabspraksis, som forringer nøgletallene. I mange låneaftaler er der krav til nøgletallenes niveau, hvorfor ændringen ville kunne påvirke låneaftalerne. Koncernregnskabschefen for DSV har oplyst os, at låneaftaler med banker og virksomhedsobligationer indeholder klausuler som gør det muligt at genforhandle låneaftalerne ved ændring af regnskabspraksis.

6. Hvilke effekter vil implementering af IFRS 16 medføre for DSV's regnskabslæsere?

- **Svar:** Regnskabslæser får noget ud af IFRS 16 men ikke besværet hver. Den er tung at implementere og det kræver at investere i nye IT-systemer – Analytiker behøver ikke revurdere

7. Hvilke leasingaktiver har DSV?

- **Svar:** DSV har rigtig mange leasingaktiver, ca. 25.000 leasingkontrakter, af disse kan der nævnes følgende:
- Ejendomme – Denne kontorbygning er leaset (hvor mødet blev afholdt)
- Varehuse – Varehuset lige bagved vores kontorbygning er leaset

- Trailer – Dem som sidder på vores eksterne vognmænds lastbiler
- Truck – Ude i vores varehuse har vi truck, som transportere varerne ud i trailerne. Således at lastbiler blot skal sætte traileren på lastbilen, så varerne er klar til at blive transporteret
- IT-udstyr samt IT-systemer
- Software og hardware
- Personbiler til ledelsen og ansatte i chefter
- Kontorartikler – De fleste kontorartikler I ser herinde er leaset. Af disse kan jeg nævne, at mange af vores indretningsmøbler er leaset. Vores kaffemaskiner, printer mv. er leaset. Disse er leasingaktiver er klassificeret som operationelle leasingaktiver
- Generelt kan DSV's leasingaktiver fordeles således:
 - 80 % har vores leasingaktiver udgør bygninger og grunde og de resterende 20 % vedrører driftsmidler og inventar

Efter vi havde været igennem alle vores spørgsmål, gennemgik vi regnskabschefens beregninger, hvor han løbende forklarede effekterne på DSV's regnskab ved implementering af IFRS 16. Vi viste vores beregninger, hvor han gennemgik tallene og bekræftede at vores beregnede effekt var korrekt og så tæt på virkeligheden som muligt, ud fra de data vi havde tilgængelig.

RE: Hovedopgave om DSV HD(R) CBS

CD

Christian Huss - DSV <Christian.Huss@dsv.com>

Svar til alle |

to 29-03, 11:14

Yakup Yilmaz; moel14ab@student.cbs.d

Indbakke

Du svarede den 29-03-2018 11:22.

Hej igen

Kan det passe jer torsdag den 5. april kl. 16.00?

Mvh

Christian

Best regards,

Christian Huss

Senior Director, Group Reporting & Controlling
Group Finance

DSV A/S
Hovedgaden 630
DK-2640 Hedehusene

+45 43 20 37 10 Direct Tel.

+45 61 94 47 66 Mobile

ZZCHHU Invoice ref

[Christian.Huss@dsv.com]Christian.Huss@dsv.com
www.dsv.comwww.dsv.com

From: Yakup Yilmaz [mailto:yayi14ab@student.cbs.dk]

Sent: 29. marts 2018 11:03

To: Christian Huss - DSV <Christian.Huss@dsv.com>

Cc: moel14ab@student.cbs.d

Subject: Re: Hovedopgave om DSV HD(R) CBS

Kære Christian,

Vi takker for din hurtige tilbagemelding. Vi vil meget gerne komme på besøg en eftermiddag hos jer ude ved Hedehusene. Du må meget gerne oplyse en dato og tid for et møde.

Vi vil samtidig sige tak for vedlagte PDF og holde denne fortroligt.

Vi ønsker dig en god påske.

Med venlig hilsen

Yakup Yilmaz

Den 29. mar. 2018 kl. 10.48 skrev Christian Huss - DSV <Christian.Huss@dsv.com>:

Hej Yakup og Mohammad,

Tak for jeres e-mail.

Jeg er koncernregnskabschef hos DSV og dermed ansvarlig for implementeringen af IFRS 16. Det er et meget stort projekt for os, og noget der i høj grad påvirke vores regnskabsaflæggelse. Det er nok lettere at tale jeres spørgsmål igennem end at jeg forsøger at svare via e-mail. Derfor vil jeg også foreslå, at vi enten taler sammen over telefonen, eller at I kigger ud forbi os i Hedehusene en eftermiddag. Hvad siger I til det?

Jeg har vedhæftet en præsentation, der giver et indtryk af, hvad vi arbejder med. Den må I meget gerne holde fortrolig.

Venlig hilsen
Christian

Best regards,

Christian Huss
Senior Director, Group Reporting & Controlling
Group Finance

DSV A/S
Hovedgaden 630
DK-2640 Hedehusene

+45 43 20 37 10 Direct Tel.
+45 61 94 47 66 Mobile

[Christian.Huss@dsv.com] Christian.Huss@dsv.com
www.dsv.com www.dsv.com

From: Yakup Yilmaz [<mailto:yayi14ab@student.cbs.dk>]
Sent: 28. marts 2018 13:15
To: info <info@DSV.COM>
Cc: Mohammad Hecham El-Jindawi <moel14ab@student.cbs.dk>-
Subject: Hovedopgave om DSV HD(R) CBS

Til økonomi afdeling i DSV,

Vi er i gang med at skrive om den nye regnskabsstandard IFRS 16 om leasing i vores hovedopgave på HD(R) på CBS. Vi har i forbindelse hermed valgt DSV som vores case virksomhed. Vi håber, at I vil svare på nedenstående spørgsmål, da dette vil være godt input til vores hovedopgave:

1. DSV's generelle holdning om den nye leasingstandard IFRS 16
2. Hvornår forventer DSV at implementere IFRS 16 (overgang 1. januar 2019)?
3. Hvor stor er arbejdsbyrden for implementering af denne standard?
4. Hvilke effekter forventer I at den nye standard medfører?
5. Hvilke effekter vil implementering af IFRS 16 medføre for DSV's regnskabslæsere?

Vi håber, at I vil være behjælpelige med at besvare ovenstående.

Hvis der er behov for, at vi underskriver en fortrolighedserklæring, kan vi sørge for dette og fremsende den på mail.

Vi glæder os til at høre fra jer.

Med venlig hilsen

Yakup Yilmaz & Mohammad El-Jindawi

<DSV - IFRS 16 - implementation and transition - CBS.PDF>

Bilag 2

Resultatopgørelse	2016	2017		
Dkk mio.			Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Nettoomsætning	67.747	74.901		74.901
Direkte omkostninger	51.909	58.296	-1.774	56.522
Bruttofortjeneste	15.838	16.605		18.379
Andre eksterne omkostninger	3.307	3.110	-1.128	1.982
Personaleomkostninger	8.281	7.831		7.831
Resultat af primær drift før afskrivninger og særlige poster	4.250	5.664		8.566
Afskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	775	786	2.558	3.344
Resultat af primær drift før særlige poster	3.475	4.878	-2.558	5.222
Særlige poster, nettoomkostninger	1.002	525		525
Finansielle indtægter	222	94		94
Finansielle omkostninger	406	650	344	994
Resultat før skat	2.289	3.797	-2.902	3.797
Skat af årets resultat	611	785		785
Årets resultat	1.678	3.012	0	3.012
Balance				
Aktiver	2016	2017	Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Dkk mio.				
Immaterielle aktiver	17.247	16.573	-	16.573
Materielle aktiver	3.334	2.431	8.949	11.380
Andre tilgodehavender	317	257	-	257
Udskudt skat	1.031	965	-	965
Langfristede aktiver i alt	21.929	20.226	8.949	29.175
Tilgodehavender fra salg af tjenesteydelser	12.338	12.557	-	12.557
Igangværende services	1.443	1.762	-	1.762
Andre tilgodehavender	2.142	1.778	-	1.778
Likvide og likvide reserver	1.714	1.348	-	1.348
Aktiver bestemt til salg	801	717	-	717
Kortfristede aktiver i alt	18.438	18.162	-	18.162
Aktiver i alt	40.367	38.388	8.949	47.337
Passiver	2016	2017	Ændring efter IFRS 16	Endelige tal efter implementering af IFRS 16
Dkk mio.				
Aktiekapital	190	190	-	190
Reserver	13.226	14.645	-	14.645
Aktionærerne i DSV A/S' andel af egenkapitalen	13.416	14.835	-	14.835
Minoritetsinteresser	-38	-26	-	-26
Egenkapital i alt	13.378	14.809	-	14.809
Udskudt skat	287	82	-	82
Pensioner og lignende forpligtelser	1.488	1.124	-	1.124
Hensatte forpligtelser	736	706	-	706
Finansielle forpligtelser	8.725	6.491	7.436	13.927
Langfristede forpligtelser i alt	11.236	8.403	7.436	15.839
Hensatte forpligtelser	462	383	-	383
Finansielle forpligtelser	1.358	495	1.513	2.008
Leverandørgæld	7.010	7.477	-	7.477
Igangværende services	2.435	2.539	-	2.539
Anden gæld	3.879	3.953	-	3.953
Selskabsskat	609	329	-	329
Kortfristede forpligtelser i alt	15.753	15.176	1.513	16.689
Forpligtelser i alt	26.989	23.579	8.949	32.528
Passiver i alt	40.367	38.388	8.949	47.337

Bilag 3

$$\text{Afkastningsgrad} = \frac{\text{Resultat før finansielle poster (EBIT)}}{\text{Aktiver}} * 100$$

$$\text{EBITDA} = \frac{\text{Resultat før afskrivning (EBITDA)}}{\text{Omsætning}} * 100$$

$$\text{Overskudsgrad} = \frac{\text{Resultat før finansielle omkostninger}}{\text{Omsætning}} * 100$$

$$\text{Aktivernes omsætningshastighed} = \frac{\text{Omsætning}}{\text{Aktiver}}$$

$$\text{Soliditetsgrad} = \frac{\text{Egenkapital}}{\text{Aktiver}} * 100$$

$$\text{Gældsætningsgrad} = \frac{\text{Fremmed kapital ultimo}}{\text{Passiver i alt ultimo}}$$

$$\text{Gearing} = \frac{\text{Gennemsnitlig gældsforpligtelse}}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$$